

821.512.133-053.5

84(502b)6

0-14

G'ALATI
MAKTUBLAR

ANVAR

1-4-SINF

OBIDJON

MAKTABDAN TASHQARI O'QISH

JK

Есанов

G'ALATI
MAKTUBLAR

ANVAR

OBIDJON

YANGI ASR AVLODI
TOSHKENT
2017

UO'K: 821.512.133-1 53.5

KBK: 84(50)6

O - 14

Obidjon, Anvar

G'alati maktublar: she'rlar. Anvar Obidjon / So'zboshi muallifi
Xudoyberdi To'xtaboyev. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2017.
– 128 b.

ISBN 978-9943-27-973-5

*Hayotning har lahzasi go'zal
Umming har dami g'animat...*

Tanish satrlar, a?! O'tayotgan lahzalarning, fursatlarning g'animatligi, bunday pallalarda esa imkonni qo'ldan boy bermay, o'qib-izlanishga, hayotda o'z o'rningni topishga undovchi she'rlar Anvar Obidjon ijodida ko'plab uchraydi.

Adib asarlariga tanlangan qahramonlar esa o'quvchilar uchun hamisha ajablanarli, hamisha ularni hayratga solib kelgan. Oltin yurakli Avtobola, Meshpolvon, Olovjon, Alamazon, Gulmat, Qorinbotirlar haqida o'qiganlar, ularning sarguzashtlariga sherik bo'lgan o'quvchilarimiz navbatdagi kitobga jamlangan she'rlarni intiq kutayotgan bo'lsalar, ajab emas.

Anvar bobongiz bu gal ham she'rlari orqali Sizga olisdan emas, o'z bolaligidan hikoya qiladi. O'ylaganlarini, tasavvurlarini topilma-qahramonlari misolida gavdalantiradi.

UO'K: 821.512.133-1

KBK: 84(50)6

So'zboshi muallifi

Xudoyberdi To'xtaboyev

ISBN 978-9943-27-973-5

© Anvar Obidjon, "G'alati maktublar". "Yangi asr avlodi",
2017-yil.

SU ALI IBN SINO M

1215

POLOSONLIK ANVAR OBIDJON

Salkam ellik yildan buyon "bolalar adabiyoti" deb atalmish poyoni yo'q dunyoda yashayman. Goh she'riyatda, goh nasrda paydo bo'ladigan go'zal asarlarni "yutoqib" o'qiyman. Quddus Muhammadiy, Po'lat Mo'min, Hakim Nazir asarlarini o'qib, "Xudoga shukr, shunday ijodkorlarimiz bor-a", deb faxrlanaman. Mark Tven, aka-uka Grimlar, Sharl Perro, Janni Rodari singari jahonshumul yozuvchilarni o'qiganda esa, ularning o'ziga xosligi, adabiyotga hech kim aytolmagan gapni aytib kirib kelganligini o'ylab: "E, Xudo, bizga ham ana shunday yozuvchilardan bersang edi", deb ich-ichimdan orzu qilgan paytlarim ham ko'p bo'lgan.

Ana shunday ijodkorni Alloh bizga polosonlik Anvar Obidjon qiyofasida berganga o'xshaydi. Ortiqcha baho berib yuboribdi, deb hamkasblar mendan ranjishlari mumkin. Chunki biz hamisha o'zimizni birinchi hisoblaymiz. Lekin, nima bo'lganda ham, Polosondagi yumorni, yoqimli qahqahani, nazokatli qochirimlarni butun dunyoga yoyish saodati Anvar Obidjonga nasib etgan. Bu kamtar, sodda, samimiy yigitga Yaratgan o'tkir ko'z, yaxshi ishlaydigan ikkita quloq va katta burun ham bergan ekan. Yaratgan shuning uchun ham Poloson qishlog'ini tanlagan ekanki, bu yerda yumorning tabiiy holati soddalik va samimiylik bilan qo'shib, charaqlab turarkan. Ana shu charaqlab turgan holatni Anvar Obidjon shundayligicha bolalar adabiyotiga ko'chirib, dunyo bolalariga taqdim eta boshlaganiga ko'p yillar bo'lib qoldi.

ATALANING LAG'MONGA YOZGAN XATI

Kampir meni pishirdi
Erinmasdan atalab.
Qirmochimni qozondan
Bolalar yer tatalab.

Sen ham tezroq pishsang-chi,
Qisqa-qisqa uzilib.
Ishdan qochgan yalqovdek
Yotaverma cho'zilib.

KO'ZTIKONNING KIRPITIKONGA YOZGAN XATI

Shirin kurmak Qo'y uchun –
Ovqatning eng zo'ri-da!
Qancha satang Quyonlar
Yemish bo'ldi Bo'riga.

Kallangizga qoyilman,
Juda dono ekansiz.
Yashab bo'lar ekanmi
Shu zamonda tikansiz!

KETMONNING TRAKTORGA YOZGAN XATI

Eplay olsang koshkiydi
Mening og'ir ishimni.
Chidaysan-da,
Ukajon,
Tishga qo'yib tishingni.

Kamchiliging bor, afsus,
Ko'nglim uncha emas to'q.
Durustgina temirsan,
Biroq,
Yog'och soping yo'q.

QAHRATONNING SARATONGA YOZGAN XATI

Maslahat shu:
Ikkimiz –
Kuchni birga to'plasak.
Keyin Kuz va Bahorni
Oramizdan quvlasak.

O'rtachalik, iliqlik
Kimga ham darkor, qiziq!
Bo'lish kerak hayotda
Yo g'irt sovuq,
Yo issiq.

QO'RANING QUMG'ONGA YOZGAN XATI

Chilopchinxon ikkimiz
Apoq-chapoq yuribmiz.
Uyimiz yo'q,
Hozircha –
Ayvonchada turibmiz.

Goh dahlizga kiritar
Xo'jayinim
Sal erib.
Kelgan mehmon bilan men
Ko'rishaman qo'l berib.

Kecha
Uyning ichiga
Kirib bordim ayvondan.
Ko'rsam, turar Choynakvoy,
Burni desang osmonda.

Kuyib-pishib
O'choqda
Qaynatasan sen suvni.
Likopchaga o'tqazib,
Hurmatlashar u quvni...

Sog' bo'laylik,
Ishqilib,
O'tkinchidir bu bari.
Obdastavoy aytgandek,
Dunyo o'zi teskari.

SO'RG'ICHNING PUFAKKA YOZGAN XATI

Tengdosh edik,
Do'konda –
Yotar edik burishib...
Yayrayapti go'daklar
Endi meni so'rishib.

Ko'tarishsa yuqori,
Buncha quvnab
Ishasan?
Ipingdan bir tortishsa,
Yana pastga tushasan!

PO'STINING AYIQCHAGA YOZGAN XATI

Omonmisan, do'mbog'im?
Ehtiyot bo'l o'zingga.
Juftakni ur,
Odamlar –
Ko'rinsayoq ko'zingga.

Taqdiringni o'ylasam,
Zirqiraydi har tolam.
Telpak bo'lib
Yonimga –
Ilinmagin, jon bolam.

**SOPOLKOSANING
CHINNIKOSAGA
YOZGAN XATI**

Seni baland tokchaga
Terishadi avaylab.
Tillarangli gulingga
Termilishar hayhaylab.

Faqat mehmon kelganda
Asta pastga olishar.
So'ng tagingga yap-yangi
Dasturxonni solishar.

Hayratlanmas odamlar
Meni qo'lga qo'ndirib.
Suyunmaslar but deya,
Kuyunmaslar sindirib.

**KO'ZGUNING OYNAKKA
YOZGAN XATI**

Izlab topgan ulfating
Laganbardor deraza.
Sen ham unga qo'shilib,
Bo'lib ketding bemaza.

Dangal boqib doimo
O'zgalarning ko'ziga,
Afti qanday ekanin
Aytish kerak yuziga.

VARRAKNING SAMOLYOTGA YOZGAN XATI

Ishlar qalay,
Qarindosh,
Bilvoldingmi uchishni?
Uchgan chog'da o'ylab yur
Yerga omon tushishni.

Eng muhimi,
Havoda –
Bir xil ushla posangni...
Kelib mendan so'rayver
Tushunmagan narsangni.

PECHKANING O'CHOQQA YOZGAN XATI

Uy ichida hozircha
Yo'qdir muhim yangilik.
Faqatgina
Ko'mirdan
Sezayapman sal tanglik.

Gohi mo'rim tiqilsa,
Tutoqaman armonda...
Mundoq xat-pat yozib tur,
Xo'sh,
Nima gap ayvonda?

ESHKNING DARVOZAGA YOZGAN XATI

Mendan o'tar ba'zilar
Etigini artmasdan.
So'ng
Tepalar to'shakni
Hech xijolat tortmasdan.

Sen anqovga ishonmay
O'zim turardim sergak.
Afsuski,
Men sho'rlikda
Na qulf bor, na ilgak.

Hushyorroq bo'l,
Gohida -
Ishlatib tur tambani.
Pokiza bu hovliga
Qo'yaverma hammani.

QUTICHANING SANDIQQA YOZGAN XATI

Assalomu alaykum,
Mehribonim boydadam.
Kecha meni bozordan
Sotib oldi bir odam.

Endi yayrab yotibman
Ko'milib qand-pistaga...
Urib-turtgan bo'lsa ham,
Rahmat qari ustaga.

UVADANING PAXTAGA YOZGAN XATI

Sendek lo'ppi Paxta edim
Bir paytlar Quvada.
To'n ichida ezg'ilanib,
Oxir bo'ldim
Uvada.

Oftob joyda jim yotibman,
Nurdan ko'zim qamashib.
Boshqa to'nga tiqisharmish
Yumshatishib,
Savashib.

SHAMNING LAMPOCHKAGA YOZGAN XATI

Qorong'ilik – dushmanim,
Uni haydab
Qonaman.
Qancha quyuq bo'lsa tun,
Shuncha porlab yonaman.

Men o'lyapman,
Ukajon,
Oq qonimga qorilib.
Sen ham yetmay orzuga,
Ketmasayding yorilib.

GUGURTNING CHAQMOQQA YOZGAN XATI

To'p otasan "qarsa-qurs!"
Sendan zo'rroq vahma yo'q.
O'pkangni bos,
Do'qingdan –
Qo'rqadigan laqma yo'q.

Zap bilvolgan ekansan
Quruq chaqmoq chaqishni.
Hech bo'lmasa
O'rgan-da
Tandir-pandir yoqishni.

QAZINING KOLBASAGA YOZGAN XATI

Ishlarim "besh",
Vaqtim chog',
Yuribman to'y-to'ychiqda.
Uchrashib ham qolarmiz
Marg'ilon yo Chirchiqda.

Seni so'rab turadi
Gohida akam Hasib...
Salomat bo'l,
Do'stginam,
Bemahal qolma sasib.

QAYROQNING EGOVGA YOZGAN XATI

Arra senda charxlanib,
Daraxtlarni qulatar.
Men qayragan
Oshpichoq
Sabzavotni qiyratar.

Ishqab qo'yib yotlarni,
To'polondan yur nari.
Ular
Qilgan ishiga
Javob berar o'zlari.

QALAMNING RUCHKAGA YOZGAN XATI

Kecha oldim,
Jiyancham,
Yig'lab yozgan xatingni.
Aytmasang ham bo'lardi
Oldi-qochdi dardingni.

Mendan ahvol so'rabsan,
Yozsam ekan nima deb?
Xullas,
Ishlab yuribman,
O'z etimni o'zim yeb.

**KAMONNING
ZAMBARAKKA YOZGAN
XATI**

Zax muzeyda yotibman,
Qilmishimdan uyalib.
Sen yuribsan
Qaydadir
Hanuz qonga bo'yalib.

Rostin aytsam, yolg'izlik –
Tegib ketdi jonimga.
Zo'r bo'lardi
Seni ham
Opkelishsa yonimga.

**QAYCHINING
PICHOQQA YOZGAN
XATI**

G'iybatchilar to'dasi
Meni ochko'z deyishar.
Lekin
Ular o'zlari
Mendan ko'proq yeyishar.

Yashash kerak, oshnajon,
Yo'q, nafsimni tiymayman.
...Qo'rqma,
Kasbimiz boshqa,
Rizqingni hech qiymayman.

KIRSOVUNNING ATIRSOVUNGA YOZGAN XATI

Yuvishadi

Men bilan

Sochiq, choyshab, dasturxon,

Salla, ro'mol, darparda,

Yaktak, belbog' va ishton.

Aytaversam birma-bir,

E, ta'rifi ja uzun...

Senda yuvar

Odamlar

Faqatgina qo'l-yuzin.

Lekin ortiq taltayma,

Ko'p quvonma qadringga.

Ishqibozdir odamlar

O'zinggamas,

Atringga.

QAYIQNING KEMAGA YOZGAN XATI

Baliq ovlab
Necha yil,
Eshkagimni eshdilar.
Oxir toshga urishib,
Biqinimni teshdilar.

Shu ahvolda,
O'ylagin,
Borib bo'lar qayoqqa?
Yo'qlab eski do'stingni,
Bir kelsang-chi buyoqqa.
Balki
Ko'ngling yozilar
Yer, o'tloqni kuzatib.
Yuraverma dengizda
Tamakini tutatib.
Foydang tegib turganda
"Hay-hay"lashar xizimating.
Ishdan chiqsang,
Bilib qo'y,
Mendek bo'lar qismating!

VATAN ISHQI

Kamol topmas hech bir millat,
Qadrin baland asrolmasa.
O'z yurtini pok ko'rpam deb,
Burgalardan saqlolmasa.

Bolam, asli Vatan ishq
Eng qudratli yarog' bizga.
Bu yurtdagi har uy – qal'a,
Har bir terak – bayroq bizga!

TO'TINING TALABALARI

To'tiqushga yalinishdi
Qarg'a, Cho'chqa, It, Mayna:

– Odamlardek gapirishni

Bizga ham o'rgat, oshna.

To'ti dedi:

– Men roziman,

Mushkul ishdir bu garchi.

Qani, aziz talabalar,

“Ar-r-rabaliq” denglar-chi.

Qarg'a dedi:

– Qar-r-rabaliq!

“Ir-r-rabaliq” dedi It.

“Xur-r-rabaliq” dedi Cho'chqa,

Mayna dedi:

– Vit-vit-vit...

XABAR SOTUVCHI

Yangi gaplar sotaman,
Eski gaplar ham.
Bolajonlar, kepqoling,
Qoldi juda kam.

Surishtirmang narxini,
Arzondan arzon.
Xo'rozqandga – rost xabar,
Bodroqqa – yolg'on.

Almashaman yangisin
Kepaksiz unga.
Eski gapni – puch yong'oq,
Yoki sovunga...

Bugun tongda eshitdim
Eng yangi xabar:
Yeb qo'rganmish tushida
Burgutni Kaptar.

Quyvon yo'lbars po'stinin
Yopinib yurib,
Hushdan ketdi, ko'zguda –
O'z aksin ko'rib.

O'tgan kuni Tulkivoy
Opkelib xo'roz,
Hiringladi Bo'riga
Taltayib biroz.

Bo'ri esa xush ko'rmas
Hazil, kulgini.

Avval yedi xo‘rozni,
So‘ngra Tulkini.

“Savodsiz”, deb Ayiqni
Qilganmish ermak –
Uch yil bitta sinfda
O‘qigan Eshak.

Kecha Arslon do‘xtirga
Arz qildi Tuya,
Qimmatbaho terimga
Tushdi deb kuya.

Do‘xtir uning arziga
Soldi-yu quloq,
Shilib olib terini,
Tekshirdi uzoq.

Bugun tog‘da uchratdim
Ochko‘z To‘ng‘izni.
Yamlaganmish u birdan
Besh ming qo‘ng‘izni.

Kirpi borib bozorga,
Olganmish igna...
Qiziqsangiz, yangi gap –
Topilar yana.

Bolajonlar, kepqoling,
Xilma-xil xabar!
Uni sotib olganlar
Ko‘rmaydi zarar.

BIRINCHI MAQTOV

- Ko‘rinmaysan, Mamajon?
- O‘qiyapman, ammajon.
- O‘qishlaring durustdir?
- “Balli!” – dedi direktor.
- Nega “balli” dedi u?
- Shoshib kelar edi u,
- Men darrov yo‘l bo‘shatib,
- Salom berdim o‘xshatib!

O‘ZIMNIKINI AYTMAIMAN

Yong‘oq qoqvoldim,
Mag‘zini chaqvoldim.
Yurakni qildim keng,
Hammaga bo‘ldim “teng”:
Dadamga – sakkizta,
Ayamga – to‘qqizta,
Ukamga – to‘rt-beshta,
O‘zimga...
Bir nechta.

G‘ALLACHINING NEVARASI

Bug‘doydan bo‘lar
No‘xatli shirmon,
Norin, shilpildoq,
Manti-yu lag‘mon.

Tinch bo‘lsin olam,
Bor bo‘lsin dehqon.
To‘xtab qolmasin
Hech bir tegirmon.

BODRINGLAR

Boqsang ko'zing qamashar,
Bargda yonar shudringlar.
Dildirashib uxlashar
To'lpoq-to'lpoq bodringlar.

Palaklarni titkilab,
Tongda bodring uzdik biz.
To'lpoqlarni turtkilab,
Eh, uyqusin buzdik biz.

MIRSHARIF BEKORCHI

Farhod cho'milar,
Suvga ko'milar.
Tilini chiqarib,
Ermaklar Mirsharif:
"Farhod – paraxod.
Farhod – paraxod!"

Ter to'kib sharros,
Suv tashir Parvoz.
Tilini chiqarib,
Ermaklar Mirsharif:
"Parvoz – paravoz,
Parvoz – paravoz!.."

OSMONDAN TUSHGAN SOZANDA

Ko'rganmisiz
Turli sozni
Chala olgan mashshoqlarni?
Men barglardan chang yasayman,
Dutor qilib boshhoqlarni.

Goh uraman chirmandani
Tomingizni tiriqlatib.
Tomchilarni o'ynataman,
Ko'lmaklarda
Diriklatib.

Lol qolasiz
Qiyohlardan
O'zim g'ijjak yasab olsam.
Uzun-uzun zinalarni
Pianino qilib chalsam.

Meni oddiy yomg'ir deysiz,
Bilmaysizki – sozandaman.
Sozandani sevar hamma,
Shuning uchun
Arzandaman.

JALIL JANJALCHI

Ko'zlarini chaqchaytirib,
Burchakda poylab turadi.
Eng uyatli so'kishlarin
Og'ziga joylab turadi.

Birdaniga tirmashadi,
Biqiningga qorin tirab.
Qitig'ingni qo'zg'atadi,
Qulog'ingga burun tirab.

Kuchi yetsa, yiqitvolib –
Bir savalab turib ketar.
To'palonda cho'ntagingdan
Konfetniyam urib ketar.

Zo'rroq kelsang, yerga yotib –
Oyog'ingdan ushlashi bor.
Boybolaning kuchugidek
Boldiringdan tishlashi bor.

So'ng uyingga yarim tunda
Kesak otib garang qilar.
Tunuka tom chirmandadek
Tinmay "darang-darang" qilar.

Do'stsiz yashab yuribdi u,
Hamma uchun "birov" bo'lib.
Kuchsizlarga xo'rozlanib,
Kuchlilarga egov bo'lib.

DOVDIRVOY

Kenja ukam Bahodir –
Shoshma-shoshar, g'irt dovdir.
Yurar bo'lsa kalishda,
Bir poy doim alish-da.
Dadamniki do'ppisi,
Singlimniki guppisi,
Bobomniki belbog'i,
Qatida – nosqovog'i.
Ko'k ko'ylagi meniki...
Iy, ishtoni kimniki?
O'rtancha ukam Eshjon –
Qolibdi-da beishton!

ONA YER

Raketamda g'izillab,
Parvoz qildim men Oyga.
Insonlar yuz ming yillab
Orzu qilishgan joyga.

Keyin o'tdim Saturn,
Mars hamda Yupiterga.
O'xshatmadim hech birin
Baxt bergan ona Yerga!

PO'STAK ARAVA

Po'stagin sudrar
Momoguldirak.
Po'stagida bor
Yuzta g'ildirak.

O'ydim-chuqur yo'l,
Yo'qdir adog'i.
G'ildiraklarning
Chiqar shalog'i.

Bulut yo'laklar
Juda qorong'i.
Po'stak arava
Yoqar chirog'in.

Chiroq ham buzuq,
O't chiqar "chars-churs".
G'ildirak o'qi
Yorilar "qars-qurs".

Ta'mirni boshlar
Momoguldirak.
Bir-bir moylanar
Yuzta g'ildirak.

Chelak-chelaklab
Socha boshlar moy...
Yomg'ir suviga
To'lar endi soy.

QO'SHTRAMVAY

Bir-birovga tirmashib,
Go'yo qo'llar chirmashib,
Qo'shtramvay ketyapti,
Quvnoq qo'shiq aytyapti:
– Taqa-tuq taq...
– Taka-tuk tak...
Oldindagi – Hasanboy,
Ortdagisi – Husanboy.
To'silsa goh yo'lakcha,
Tovushlari bo'lakcha:
– Jing-jing-jing!
– Ting-ting-ting!

Hasan-Husan shu kuyi,
Shahar kezar kun bo'yi.
Uyga charchab qaytishar,
Toshdek qotib,
Uxlab yotib,
Tushida qo'shiq aytishar:
– Taqa-tuq taq...
– Taka-tuk tak...
– Jing-jing-jing...
– Ting-ting-ting...

ERTAKLAR

Ertagi bor millat dengizdir,
Ertagi yo‘q millat – bir ko‘lmak.
Ertak asli – hammabop tarix,
Egizakdir o‘tmish va ertak.

Ertaklarda berkinib yotar
Elatning eng ezgu o‘ylari.
Bu ertakda – xalqning azasi,
U ertakda – bazm-u to‘ylari.

Umidsizlar ertak tinglab goh,
Yaxshi kunga umidin bog‘lar.
Bir ertakka donolar loldir,
Bir ertakdan qo‘rqadir shohlar.
Ertaklarda go‘zallik, mardlik
Va haqiqat hamisha g‘olib.
Ne yomonlik borki olamda,
Bo‘laverar birma-bir mag‘lub.

Ertaklardan uqar avlodlar
Kurashmoqni, g‘ururni, orni.
Bundan odil xulosa shuki,
Ertasi bor ertagi borning.

To qutlug‘dir Go‘ro‘g‘li o‘tgan
Bog‘-u tog‘, cho‘l,
Gulzor, qir, dala;
Berib qo‘ymas ularni yovga
Ertak tinglab ulg‘aygan bola.

AKA-UKALAR

Tug'ilganmiz chodirda,
Cho'pon bizning otamiz.
Ukam Mashrab ikkimiz
Doim birga yotamiz.

Qo'ylarimiz behisob,
Shum echkimiz bor yakka.
U ko'pincha biz uchun
Bardosh berar kaltakka.

Chunki, ba'zan ayamiz
Chiqarmasa hech yoqqa;
Bo'shatvorib echkini,
Quvalaymiz o'tloqqa.
Adirlarda, jarlarda
O'ynab-o'ynab qaytamiz.
So'ngra "Qochqoq echkini –
Tutvoldik", deb aytamiz.

Shunda jahli tez ayam
Indamaydi hech kimga.
Faqat, picha gap tegar
Gunohi yo'q echkimga.

MUZBALDOQLAR

Turar goho osilib
Tomda – tarnov og‘zida.
Novdalarning shoxiga
Pilik taqar gohida.

Tom chetida – “muzburun”,
Tol shoxida – “muzbaldoq”...
Qush-u hayvonlar uchun
Bular balki muzqaymoq.

YAXSHI QIZ

Yashil rangli ro‘molcham
Kirlab qolibdi biram.
Ozgina suv qaynatay –
Ro‘mol bo‘lsin oynaday.

Kir qilay-u men doim,
Yuvib bersinmi oyim.
Yo‘q, qilmayman ovora,
Qani sovun, tog‘ora?

SUYUNCHI BERING, OYI

– Xafa bo‘ldingiz picha,
“Bir” olib qaytsam kecha.
Bugun men “ikki” oldim,
A‘lochi bo‘lib qoldim.

SAXIY LOLALAR

Birgalashib uch o'rtoq –
Men, Aziza va Qo'shoq,
Keng lolazor qo'ynida
O'ynardik bekinmashoq.

Bekinmoqchi bo'lsam men,
Har lola imlab sekin –
Deydi: “Kelaqol, o'g'lon,
Mening ortimga bekin”.

MAYMOQ

Bilaman, qo'ng'ir ayiq,
Nega oyog'ing maymoq.
Chunki o'sding o'rmonda
Bebotinka, bepaypoq,
Shunga oyog'ing maymoq.

Vaqting bekor o'tkazma,
Tentirab yurma sayoq.
Botinka tik qunt bilan,
Bolangga to'qi paypoq,
U ham bo'lmasin maymoq.

HARBIY LISEYCHILAR

O'smirlikka yetmay hali,
Safga turdik, to'ldik biz.
Akamizdan ham oldinroq,
Askar bola bo'ldik biz.

Harbiy libos – faxriy libos,
Ko'rkamdirki shunchalar;
Yo'ldan o'tsak, gullar sochar
Olqishlashib qizchalar.

Oy-yulduzlar chaqnab turgan
Bayroq tushmas qo'llardan.
Bormoqdamiz Alpomishlar
O'tgan qutlug' yo'llardan.

Bizlar – botir,
Bizlar – asov.
Duch kelganda
Har qanday g'ov,
Tulpor bo'lib sakraymiz.
Daryo, bog'ni,
Cho'l-u tog'ni,
Har bir gulni,
Aziz elni
Yomon ko'zdan asraymiz!

UCHKO'Z CHIROQ

Duch keladi to'rtko'chada
Svetofor – uchko'z chiroq.
Ko'zlarini charaqlatib,
Hammaga u berar saboq:

Qizil yonsa, qimirlamang,
Sariq yonsa, sabr qiling.
Yashil yonsa, yaxshi boring,
Istagancha sayr qiling.

OYMOMONI O'G'IRLASH

Paxmoq qora bulutcha –
Qaroqchilar kemasi.
Oymomoni o'g'irlab
Qochmoqchi u,
Chamasi.

Suzib yurar kemacha,
Yelkanlari hilpirab.
Xayriyatki,
Oy undan
Tushib qoldi g'ildirab.

ATINA PATINA TATUNA

Deydi ukam Boyxo'roz:

– Atina patina tatuna.

Bilgan gapi shu xolos:

– Atina patina tatuna.

Biryarimga kirsa ham,

Chopib-chopib yursa ham,

So'rar, itni ko'rsa ham:

– Atina patina tatuna?

Bersak gilos, olma yo,

Ta'zim qilar avvalo,

So'ngra “rahmat” der go'yo:

– Atina patina tatu-u-na.

Loy kechishni xush ko'rar,

Chayib, zavqi jo'sh urar,

“Hoy, chiq!” – desak, o'shqirar:

– Atina! Patina! Tatuna!

Ko'cha kezib charchasa,

Qorni rosa ochqasa,

Tutar oyimga kosa:

– Atina patina tatuna-a.

Uyqu bossa, mo'ltirar,

Belanchakni to'ldirar,

Tushida ham g'o'ldirar:

– At-tina...

Pat-tina...

Tat-tuv-na...

TO‘TI NEGA QAYSAR?

Oshnam bor, ismi – Mo‘tti,
Boqvolgan u bir to‘ti.
Mo‘tti – azaldan qaysar,
Qushi – undan besh battar.
“Jim bo‘l, hey!” desa Mo‘tti,
“Shang‘illama!” der to‘ti.

Ikkalasi bir-birin
Salga mazax qiladi.
Biri xafa bo‘lganda,
Biri yayrab kuladi.
“Qafas tor!” desa to‘ti,
“Qisilib o‘l!” der Mo‘tti.

Nafsi buzuq bolakay
Yeb aralash-quralash,
Ichburug‘dan qiynalar,
Isitmadan bosh otash.
“Voy, qornim!” desa Mo‘tti,
“E, battar bo‘l!” der to‘ti.

Bir kuni och kalamush
Paydo bo‘ldi xonada.
Qush qafasda qaltirar,
Bola yotar panada.
“He, qochqoq!” desa to‘ti,
“Qo‘rqoq! Qo‘rqoq!” der Mo‘tti.

Ag‘nab velosipeddan,
Bo‘ldi Mo‘ttivoy mayib.
Yotar, ana, inqillab,
To‘ti boqar tirjayib.
Shirinso‘z bo‘lsa Mo‘tti,
Qaysar bo‘lmasdi to‘ti.

MISHAVOY OSHNAM

Oyisini “mama” deydi,
Dadasini “papa” deydi.
Ko‘proq kasha bermasangiz,
Bo‘pqolaman xafa, deydi.

OCHQAGAN HAYDOVCHI

Furqat terga botgancha,
Aravani tortadi.
Aravacha ichida
Fotima jim yotadi.

Oyisiga qichqirar
Och Furqatvoy betoqat:
– Uyg‘onguncha yo‘lovchi,
Yeb olay ovqat-povqat!

TILOV BOBO

Tumov bo‘lsa Tilov bobo,
Hamma bola qilar duo:
– Tilov ota, o‘lmay yuring,
Endi kasal bo‘lmay yuring.
Yozda yana tarvuz eking,
Chekkasiga chayla tiking.
To‘ningizni to‘shab yoting,
Uxlaganga o‘xshab yoting.
Hech qaramang chug‘urlasak,
Bitta tarvuz o‘g‘irlasak.

TEMIRTANLAR MASKANI

Temirtanlar maskanin
Quribdi yosh Temirjon.
Mo'jizaki, bundayni
Ko'rmagandim hech qachon.
"Qishloqcha"ga kiriboq,
Bo'lib qoldim juda lol.
Bir sho'x avtobolani
Koyir edi avtochol:
"Shoshmay turgin,
Hammasin
Aytay avtodadangga.
Qachon aql kiradi
Qovoq avtokallangga?"
Surishtirsam sababin,
Haddan oshib bu bevosh,
Cholning avtotovug'in
Cho'loq qipti, otib tosh.
Sal narida uchratdim
Qo'rqoq avtomushukni.
Xushomad-la moylar u,
Eski avtokuchukni.
Avtomoldan sut sog'ar
Avtokampir chelaklab.
Avtoovchi dasht kezar,
Avtoitni yetaklab.
Ustaxona ochibdi
Guzarda bir avtoot.
Avtoqo'y der:
"Menga ham
Dum yasab ber shu zahot".
Avtoxachir – navbatda,

Bo'yatarmish u yolin.
Avtoechki, chamasi,
Almashtirar soqolin.
Avtosichqon chiyillar,
Tishi o'tmay turshakka.
Avtoho'kiz so'z qotar
Qari avtoeshakka:
– Ko'rindimi yaylovda
Mening avtobuzog'im?
– Qattiq gapir,
Uch yilki,
Zanglab qolgan qulog'im.
Avtoari chaqdi, deb,
Avtoqizcha yig'lar ho'ng.
Shisha ko'zin o'ynatib,
Avtoqarg'a titar go'ng.
...Bolakaylar, kechiring,
Aytolmayman u yog'in.
Chunki,
Avtoruchkamning
Tugab qoldi siyohi.

RAQIB HUJUMCHISI

Darvozabon Abdulaziz
Azal juda-juda xasis.
Ana, hisob hanuz nol-nol,
O'tkazmadi bittayam gol.

TABIAT QOROVULI

Yurar keksa sehrgar
Chakalakni oralab.
Har pana, har kovakka
Boqar bir-bir mo'ralab.
Ana, asalarilar
Chiqdi uydan ko'chishib.
"Achom-achom" o'ynashar,
Chechaklarni quchishib.
Har bir shona ustida
Uchishadi hayinchak.
Changlanmasa bu gullar,
Meva tugmas maymanchak.

* * *

Mamnunlanib sehrgar,
Davom etar yo'lida.
Salom berib o'tishar
Qushlar o'ng-u so'lidan.
Bu qushlarning esi ko'p,
Yomonlarga qasdlashar.
Kemiruvchi qurtlardan
O't-daraxtni asrashar.
Qo'ng'iz esa go'ng ko'mar
O'simliklar poyiga.
Tabiatga g'amxo'rlik
Uning uchun qoida.
E'zozlaydi doimo
Har giyoh, har butani.
Agar shunday qilmasa,
Xarob bo'lar Vatani.

* * *

Maysazorda sehrigar
To'xtab, asta egilar.
Surnaysimon durbindan
Yer ostiga tikilar.
Chuvalchanglar g'imirlab,
Tolmas mehnat jangidan.
Yer bo'lsin deb unumdor,
Shudgorlashar tagidan.
Pokdillardan quvonib,
Deya: "Ishdan qoldirmay";
Chol bariga baxt, sog'lik
Tashlab o'tar bildirmay.

* * *

Sehrgarning yo'lida
Uchradi so'ng moviy ko'l.
Suvi tanga shifodir,
Zarur ma'dan mo'ldan-mo'l.
Qoplon, Tulki, Kiyiklar
Qatorlashib kelishar.
Chaqaloqdek yayrashib,
Zilol suvni emishar.
Tuyqus shatmoq bir To'ng'iz
Chopib keldi qirg'oqqa.
O'zin ko'lga tashladi,
Boqmay u yoq bu yoqqa.
Toza suvni bir zumda
Loyqalatib kir qildi.
Chanqab turgan Ayiqning
Hafsalasin pir qildi.
Sehrgarning bu holdan
Tutdi yurak sanchig'i.

Suvdan tortib To'ng'izni,
Boqdi qaynab achchig'i.
"Kuf! Suf!" deb dam urgach u,
Yuz berdi bir qiziq ish.
To'ng'izvoyning og'zidan
O'sib chiqdi ikki tish.
Chol der:
– Senga rizq bergan
Mo'jizani xo'rlama!
Yaxshilarga bundan so'ng
Sira yaqin yo'lama.
Endi qoziq tishlarni
Yerga suqib jiq-jiqqa;
Hovuz qazib o'zingga,
Yumalayver balchiqqa.
"Tavba qildim!" deb To'ng'iz,
Ko'zlarini yoshladi.
Parvo qilmay sehrigar,
Nari keta boshladi.

* * *

Ko'p yurmasdan, lol bo'lib,
To'xtab qoldi yana chol.
"Qutqaringlar meni!" deb,
Dod solardi bir nihol.
Qarang, esi past Quyon
Bilmay rahm-shafqatni;
"Kirt-kirt" g'ajib turardi
Mitti qayin ko'chatni.
– Hey, kallasi aynigan,
To'xta! – dedi sehrigar.
– Ne bo'lardi po'stingni
Shunday shilsa o'zgalar?
Jirilladi sur Quyon:

– Ko‘p g‘ingshimang, oqsoqol.
Biror marta qorinni
To‘ydiray sal bermalol.
“Kuf! Suf!” dedi sehrigar,
Burushgancha yuzlari.
G‘ilaylandi shu zahot
Qo‘rs Quyoning ko‘zlari.

* * *

Chol ko‘rsaki, keng yaylov
Hayvonlarga go‘yo to‘y.
Halal bermay hech kimga,
O‘tlar yuzlab Echki, Qo‘y.
Lekin ovsar oq Eshak,
Tentakligin qo‘zitib;
Chopar suruv yonida,
Tuproqlarni to‘zitib.
Bundaylarning boshida
Singanmi “aql javoni”?
Goh tutun, goh chang bilan
Zaharlashar havoni.
“Voy-voy”latib sehrigar,
Cho‘zdi Eshak qulog‘in.
Shalpang qildi bir umr
Uni og‘ir gunohi...

* * *

Tugatishdan ilgari
She‘rga solgan so‘zimni,
Ogoh etib qo‘yayin
Hamma mitti do‘stimni.
Bo‘ling juda ehtiyot,
Boshga solmang xavf-xatar.

Endi qishloq-shaharda
Yurganmish u sehrigar.
Tabiatga zulm aylab,
Qo'lga tushsa qay bola;
Kichraytirib chap ko'zin,
O'ngin qilarmish ola.
So'ng mazaxlar kimdir goh,
Gohi itlar tashlanar.
Ha, ikki xil ko'z bilan
Yashash qiyin, oshnalar...

Bo'ling jud-da ehtiyot!

OG'A-INI JANOBLAR

Janob Toshvoy o'n bir yoshda,
Shu hovlida to'ng'ich o'g'il.
Ukasi bor – janob Eshvoy,
Ikkov tinmay “ishlar” nuqul.

Janob Toshvoy molxonaga
Gilos ekib “chorbog'” qildi.
Janob Eshvoy yulib uni,
Qo'y haydashga tayoq qildi.

Janob Toshvoy tovuqlarga
“Katak” qilib, handaq qazdi.
Janob Eshvoy uni ko'mib,
“Tovuqmozor” deya yozdi.

Janob Toshvoy ko'rpa osdi
Yomg'ir yuvsin g'uborin, deb.
Janob Eshvoy tappi yopdi,

Qursin latta devoring, deb.
Janob Toshvoy g'ishtlar quydi,
Toptab sabzi ungan joyni.
Janob Eshvoy g'isht o'ssin deb,
Shu tomonga burdi soyni.

Janob Toshvoy molni minib,
Qaytar eshak o'tlatganча.
Janob Eshvoy eshik bo'yar,
Tagin kavlab qulatganча.

Kamon yasab janob Toshvoy,
Nosqovoqni nishon qildi.
Janob Eshvoy musallasli
Shishani toshbo'ron qildi...

Ana, qamchi ushlab ota,
Javrab quvib borar qirga.
Ilk bor boshi qovushganча,
Ikki janob qochar birga.

QIZ YO'Q UY

Havo judayam dam bo'ldi,
Soyada bolalar jam bo'ldi.
Ayron qilib berishga
Bitta qizaloq kam bo'ldi.

KICKINTOY ALPOMISH

– Chanqab qolsang buloq bo‘lay,
Ochqab qolsang qaymoq bo‘lay.
Kel, Barchinoy, yelkamga min,
Charchab qolsang toychoq bo‘lay.

– O‘tib ko‘rdim u yog‘ingdan,
O‘tib ko‘rdim bu yog‘ingdan.
Sen Alpomish toychoq esang,
Taqang qani tuyog‘ingda?

– Toychog‘ingga boqib qo‘ygin,
Ko‘zmunchog‘ing taqib qo‘ygin.
Tillarang oybaldog‘ingni,
Tuyog‘imga qoqib qo‘ygin.

– Baldog‘imni taqa qilsam,
Dilim og‘rir xafa qilsam.
Yig‘lama mix qoqqanimda,
Tuyog‘ingni chaqa qilsam.

– Tuyog‘imga mixlar o‘tmas,
Ko‘kragimga o‘qlar o‘tmas.
Gar tabibim bo‘lmasang sen,
Yurakdagi yaram bitmas.

– Daraxt o‘sib zarang bo‘lar,
Po‘stloqlari tarang bo‘lar.
O‘zing kichik ko‘chatsan-u,
Dilda nechuk yarang bo‘lar?

– Ko‘chat edim karaxt bo‘lib,
Sen uchrading bir baxt bo‘lib.
Qoshingda qiyg‘os gulladim,
Shu yoshimda daraxt bo‘lib.

VOY, UKACHAM-EY!

Qarg'a qag'illaydi,
Mayna chag'illaydi.
Pishlog'idan tishlasam,
Ukam vag'illaydi.

Buloq biqirlaydi,
Soat chiqirlaydi.
Qaymog'imdan yalatsam,
Ukam qiqirlaydi.

FERMERNING O'G'ILCHASI

Boyhusanning koptogini
Tikon teshib, bujmoq qildi.
"O'g'lim, nega xafaroqsan?" –
Deb dadasi so'roq qildi.
Bu gapdan so'ng Boyhusanning
Yig'isi sal qo'zib qoldi:
– Qo'yimizga o'xshab to'pim
Kasal bo'lib, ozib qoldi.

QUVNOQ CHOL

Nor qaytardi daladan,
O't bog'lamin orqalab.
Ustida bir chol bilan
Eshak keldi yo'rg'alab.

Soqol silab dedi chol:
– Ishlar qalay, sher bola?
Eshagimga ajriqdan
Ozgina qarz ber, bola.

Qarzga bo'lsa, mayli, deb,
O't berdi Nor bir quchoq.
Eshak uni yeb bo'lib,
Hangray ketdi vaqti choq.

“Rahmat, omon bo'l”, deya
Chol mo'ylovin buradi.
“Qarzni qachon uzasiz?” –
Deb Nor undan so'radi.

“Xo'sh, men ajriq yedimmi?” –
Dedi-yu chol, go'laydi.
“O'tni yedi eshagim,
Qarzni o'zi to'laydi”.

Diqqat bilan tikildi
Quvnoq cholga Nor tanti.
So'ng qichqirdi:
– Tanidim!
Siz – Nasriddin afandi!

SHAMOL KUYLAMOQDA...

Kir yoyilgan dor – dutor,
Kuylar shamol gohida:
Yap-yangi oq ko‘ylaklar
Va yirtiq shim haqida.

Shamol kezar kent bo‘ylab,
Kuylar daraxt shoxida:
Zotdor erka laychalar
Va daydi it haqida.

Kuylar shamol guvlanib
Dengiz jo‘shgan chog‘ida:
Meshqorin to‘q kitlar-u,
Och baliqcha haqida.

Shamol kuylar Yer uzra –
Dala, sahro, tog‘ida:
Jonajon Farg‘ona-yu,
Yot o‘lkalar haqida.

ODAM BO'LAMAN!

– Kezaman ko'p joylarni
Moy tomchigan kiyimda.
Ba'zan kitob titkilab,
Dam olaman uyimda,
Men shofyor bo'laman, dada.
– Mayli...

– Hayinchakda akamdan
Ancha baland uchaman.
Katta bo'lsam, yaxshisi –
Borib oyni quchaman,
Men fazogir bo'laman, dada.
– Ixtiyoring...

– Chalg'itaman maydonda
Bolalarning ko'pini.
Kecha bitta tepishda
Teshdim Norning to'pini,
Men futbolchi bo'laman, dada.
– Hm-m... Urinib ko'r-chi...

– Kesvolibdi barmog'in
O'tgan kuni Mira'zam.
Qotib qoldi yarasi
Jindekkina tuz sepsam,
Men do'xtir bo'laman, dada.
– Yomonmas...

– Tag'in o'ylab ko'raman,
Hammasi ham yaxshi ish.
Faqat yalqov bo'lmayman,

Hecham tortmang Siz tashvish,
Men... odam bo'laman, dada!
- Balli, azamat!

LAQMA LAYCHA VA TULKICHA

Kech qolmay, deb Tulkicha
Shoshilardi maktabga.
Yo'lda tanish bir Laycha -
Uchradi, tutdi gapga:
- Quloq sol, hoy Tulkiyev,
Ko'rdim bugun ajib tush.
Na'ra tortib kelar dev,
Kimlar qochar, kim behush.
Dev-chi kelar lapanglab,
Og'zin ochib tandirday.
Toychoqni u qildi daf
Go'yo kichik chandirday.
Xippa bo'g'ib Eshakni,
Ikki yamlab bir yutdi.
So'ng buzib bor katakni,
Tovuq, xo'rozni tutdi.
Paqqos yedi Ho'kizni,
Tatib ko'rdi Bo'ridan.
So'ng simirdi dengizni,
Chanqovining zo'ridan...
Ko'rmasa-da naf picha
Laqma Laycha arzidan,
Uni tinglab Tulkicha
Qolib ketdi darsidan.

O'QITUVCHINING O'GITLARI

Ey, o'quvchim, bilki, har so'z –
Suvdek aziz, nondek uvol.
Til boyligin bir bog' desak,
Har bitta so'z – bitta nihol.

Biron so'zni isrof qilmoq
Bir ko'chatni yulmoqlikdir.
Bora-bora, otameros –
Bog'ni xarob qilmoqlikdir.

Ulg'ayib, yot yurtga borsang,
Ne atalur eling, derlar.
Qay millatning vakilisan,
Bormi ona tiling, derlar.

Shunda, mening qutlug' tilim –
Navoiyning she'ri, degil.
Yurtim – Ulug'beg-u Bobur,
Amir Temur yeri, degil.

Ayt g'urur-la Beruniylar,
Farg'oniylar – ajdodim, deb.
Qoshg'ariylar darsin tinglab,
O'tkirlangan savodim, deb.

Maqtanma hech qimmat kiyim,
Oltinlar-u qasring bilan.
Faxr et doim qudratli yurt,
Boy bilim, zo'r kasbing bilan.

Ey, farzand, o'z obro'yingni
Saqlamoq o'z qo'lingdadir.

Sening olamdagi narxing
Vatan, millat, tilingdadir!

YANGI AVLOD

Aziz ota-onamizning qalqonimiz,
Buyuk xalqim, suyuk xalqim, bizga inon.
Fidodir bu qutlug' Vatanga jonimiz,
Buyuk xalqim, suyuk xalqim, bizga inon.

Al-Buxoriy, at-Termiziy hazrat bizga,
Ulug'begu al-Farg'oniy savlat bizga,
Temur bobo, Manguberdi davlat bizga,
Buyuk xalqim, suyuk xalqim, bizga inon.

Yurtning do'stga ochiq bag'ri bag'rimizdir,
Alpomishning yovga qahri qahrimizdir,
Navoiyning turkiy tili faxrimizdir,
Buyuk xalqim, suyuk xalqim, bizga inon.

Qaytib qulga aylanmaymiz bizlar aslo,
Arzon nonga aldanmaymiz bizlar aslo,
O'zgan baxt tilanmaymiz bizlar aslo,
Buyuk xalqim, suyuk xalqim, bizga inon.

DO'MBOQCHALAR DUNYOSI

Yozdim kichkintoylarga
Ne-ne she'r-u qissalar.
Menga baxtdir,
Farzandlar
Oqil bo'lib o'ssalar.

Odatlari g'aroyib,
Zap qiziqdir so'zlari.
Aslida,
Eng zo'r kitob –
Bolalarning o'zlari.

YEM QORDIK

Jomda ivitdik,
Qara:
Kepak, somon,
Kunjara.

Buzoqchamning
Salati –
Juda-juda
G'alati.

VELOSIPED BUZILGANDA

Yuz-qo'lini
Qilib moy,
Urinar yosh

Sotimboy.
Kulib boqar
Sotimga,
Tagi ko'chgan
Botinka.

AKA-UKA

Jar bo'yida turishar
Aka-uka.
Aka pastga termilar
Taka-puka.

Yuksakdagi lochinga
Boqar uka.
Go'yo ko'kda jim qanot
Qoqar uka.

BADNAFS DONISHMAND

Ertak aytar
Maroziq:
– Eshitinglar,
Ja qiziq!

Dono Pashsha
Bo'lganmish...
Moyga botib
O'lganmish...

OCHOFAT

Qurmong'oz

Norozi.

Tuxum tug'mas

Oq g'oz.

Bitta tug'sa

Oq g'oz,

Oz, deb yana

Norozi.

OROMGOHDA

Shukur –

Vodiy tomondan.

Jo'ra –

Ohangarondan.

Akrom esa –

Qarshidan.

Men –

Qarama-qarshidan.

TAXTA QOPQON

Taxtamushuk

Shum mezbon.

Ilgagida –

Dasturxon.

Kelsa agar

Mehmonga,

Yomon bo'lar

Sichqonga.

YARIM TONNA O'YINCHOQ

Fil, bolasin

Qilib shod,

Olib berdi

Begemot.

Begemotga

Der Filcha:

– Voy, jajjisan

Sen buncha!

PARISHONXOTIR

Bizlar desak:

– Jamil, Jamil,

Soyga tushib

Cho'mil, cho'mil...

O'ychan yechdi

Kiyimini,

Soyga otdi

So'ng... shimini.

UNI TANIB QO'YING

Oqtetalik
Sarimsoq –
Eng birinchi
Qurumsoq.

O'zi suyak
Yemaydi,
Kuchukkayam
Bermaydi.

DENGIZDA

Dovul quturib
Chinqirar.
Bir to'p chag'alay
Qiyqirar.

Mardlar uchar
Dovulda...
Lanjlar uxlar
Sohilda.

KEZAMAN, YOZAMAN...

Mening yurtim
Oltiariq.
Oyog'imda katta
Choriq.

Yo'lga boshla,
Choriq "boboy",

She'rga yangi
Gaplar topay.

OTASINING QIZI

– Jamilaxon,
Jamila,
Bormi sening
Familiyang?

O'ylanib der
Jamila:
– Bog'bon qizi –
Familiyam.

QOCHMAGIN, XO'PMI?

Oq to'pponcham
Yaltirar.
Qoplon undan
Qaltirar.
Qo'rqma,
Baxmal qoploncha,
O'yinchoq
Bu to'pponcha!

TANIB QO'YING

Gilos terar
Nodira.
Gilos yeyar
Shoto'ra.

Ishga zo'ri –
Nodira.
Tayyorxo'ri –
Shoto'ra.

SINCHKOV BOLA

Ko'chamizdan
Erta sahar,
Qochib o'tdi
Bir Olapar.

To'xta, desam,
To'xtamadi.
Yaxshi itga
O'xshamadi.

QUVLASH-QUVLASH

Tutolmadim
Quvlab seni.
Quvlayapsan
Endi meni.

Qochish qiyin,
Qochgan bilar.
Quvish gali
Qachon kelar?

OSHQOVOQ

Teng bo'lindi
Oshqovoq,

Bo'lib qoldi
Bo'sh qovoq.

Bir pallasi
Oshtovoq,
Bir pallasi
Boshtovoq.

PECHAK O'T

Molxonaga
Kirsa Uzoq,
Unga qarab
Dedi buzoq:

– Bering o'tning
Pechagidan,
Ko'proq bo'lsin
Kechagidan.

QAYOQQA YURAY?

Muhabbatda
Rubob bor.
Muhammadda
Kitob bor.

O'ynaylik, der
Muhabbat.
O'ylaylik, der
Muhammad.

BAHOROYNING ASHULASI

Boychechagim
Ko'k maysa,
Tugunchasi
Bir paysa.
Tegmang,
Guli ko'paysin.
Tugunchasi
Do'mpaysin.

PAXTA VA CHIGIT

Paxtaginam
Lo'ppicha.
Chanoqlarga
Do'ppicha.

O'zi oppoq,
Bir qarang,
Bolachasi –
Jigarrang.

ATLASMAKON

Marg'ilonning
Markazi zo'r.
Markazidan
Atlasi zo'r.

Atlaslarning
Zuhrasi bu.

O'zbeklarning
Chehrasi bu.

ARSLONBOB

Arslonbobda
Shalola.
Cho'mil,
Yalla-yalola.

Suvlarini
Achom qil.
Tog'lariga
Salom qil.

YAMAMAY QO'YAQOLING

Tomda yotar
Yirtiq'chopon.
Yirtig'ida –
Uch polapon.

Yirtiq chopon
Yamalmasin.
Polaponlar
Qamalmasin.

CHAQQON QIZ

Savab bo'lib
Uvada,
Xamir yoydim
Juvada.

Dimlab qo'ydim
Qaylani...
O'ynab kelsam
Maylimi?

SEROBGARCHILIK

Uzum pishdi
Marjon-marjon.
Ishkomlarda
Larzon-larzon.

Savatlarda
Sarson-sarson.
Bozorlarda
Arzon-arzon.

CHO'PONNING O'G'LI

Yuravering
"Lunaxod" da.
Suzavering
Paraxodda.

Uchavering
Samolyotda...
Menga mazza
Saman otda.

LATIFA ISHQIBOZI

Qand uzatsa ham
Oyim,
Tinmay yig'lar
Guloyim.

Buvim aytdi
"Afandi",
Singlim darrov
Yupandi.

KAMPIRLAR

Xol bobo chertib
Tanburni,
O'yinga tortdi
Kampirni.

Quvonib yursa
Kampirlar,
Shirin bo'larmish
Patirlar.

QORAQAMISH

- Uzoqmikan
Qoraqamish?
Borganmisan,
Qanaqamish?

- Yaqin ekan
Qoraqamish.
Borib dedim:
"Qani qamish?"

O'ZINI TANIMADI-YA

Oshnachilik
Hurmati,
Chizdim Turob
Suratin.

Unga boqib
Der Turob:
– Qaysi sho'rlik
Bu surob?

KEYIN BO'LISHAMIZ

– Tomda chalay
Chirmanda.
Sen o'yin tush
Xirmonda.
– Tomda turshak
Mo'ldir, hay?
Cho'ntakka ur
Bildirmay!

YO'LAK-CHI?

Ko'ylak yotar
Chelakda,
Chelak yotar
Elakda.

Elak esa
Tilakda,

Tilak turar
Yo'lakda...

"ALIFBE"DAGI SURAT BO'YICHA

– Nechanchida o'qiysiz?
– Birinchida.
– "T" qanaqa bo'larkan?
– Shirin juda.

– Nega "T" ni shirin, deb
Uchinasiz?
– "T" desa, biz tarvuzni
Tushunamiz.

JON SAQLASH

– Qo'ziqorin,
Kutvol akangni.
Boshdan olib
Savat shapkangni.

– Tega ko'rma,
Qaytaver quruq.
Men zaharli
Battol zamburug'.

IKKI "AYG'OQCHI"

Qo'lidagi
Turshakmi?
Xo'rozqandmi,
Pashmakmi?

Bir narsa bor
Turg'unda.
Qarab ko'r-chi
Durbinda.

EGIZAK CHAQALOQLAR

Bittasi
Ozg'in.
Yotar jim,
Horg'in.

Biri
Semiz et,
Yig'lar
"Emiz", deb.

O'YINCHOG'IM QANI?

Qayda qoldi
Qo'zichoq?
Ikki ko'zi
Qo'shmunchoq.

Peshanasi
Do'nggina...
Qaytib bering
Jo'ngina.

POLVON UKAM

Yig'ilganda
Dasturxon,
Ortib qoldi
To'g'ram non.

Uni berdim
Ortiqqa.
Bulab ur, deb,
Qatiqqa.

HALI O'ZIM BOLAMAN-KU

Dadajonim,
Dadajon,
Otim nega
"Otajon"?

Axir kimga
"Ota"man?
Shuni o'yla-a-ab
Yotaman.

SIRNI BOY BERMAY

To'p o'ynasak,
Madaminbek –
Chaqib turar
Bodomin tek.

Desak: “Kel,
Bu – qiyinmas”.

Der: “Bu menbop
O'yinmas”.

SHU HAM FILMI?

Magazindan
Yosh Qobil,
Olgan emish
O'rdak, Fil.

Yashik tormish
O'rdakka.
Fil sig'armish
Cho'ntakka.

TAQILLOQ ETIK

Etigimning
Nag'ali zo'r.
Yo'lda yurgan
Mahalim ko'r.

Etik yoqib
Matqovulga,

Der: “O'xshaysan
Qorovulga”.

JAJJI BEKA

Charchab qolmang,
Xola, xola.
Juda baland
Boloxona.

Bog'ga yuring,
Xola, xola.
Hakkalar bor
Ola-ola.

BALIQCINING ASHULASI

Nor o'tirar
Qirg'oqda,
Ikki ko'zi
Qarmoqda.

Asta aytar
Ashula:
“Mehmonga kel,
Akula!..”

QIZILGUL

Qizilgulning
G'unchasi –
Atir to'la
Xumchasi.

Yaproqlari
Yostiqla...
Tikanlari
Ortiqla.

BUGUN - BAYRAM

Ichib olib
Choyingizni,
Olib chiqing
Toyingizni.
Minib olib
Toyingizga,
Gul opkeling
Oyingizga.

KULCHALAR

Anjirginam,
Anjirjon.
Mitti-mitti
Kulchanon.

Ko'pchib
Tuproq-xamirda,
Pishding
Quyosh-tandirda.

AYOZ

Yeb sovigan
Ovqatni,
Nor yanayam
Sovqotdi.

Daroz yurar
Jaynoqvoy,
Ichib olib
Qaynoq choy.

SUVONQUL

Chetda turar
Suvonqul.
Suvonquldan
Gumon qil.

Yo qo'lida
Qandi bor,
Yo lunjida
Manti bor.

JASURLIK

O'tda kuyar
Qo'rg'oshin -
Sinab ko'rdik
Bardoshin.

To'ksa hamki
Ko'z yoshin,

Dodlamadi
Qo'rg'oshin.

QAYSINISI SHIRINROQ?

Bir yonda –
Nok,
Bir yonda –
Tok.

Yedim
Uzum,
Nokda
Ko'zim.

YUVOSHGA MAZA

Yig'lar
Boqi.
Kular
Voqi.

Soqi
Yuvosh
Ichar
Sut osh.

KIM RANJITDI?

Taqillatib
Mis tomni,
Osmondan
Ko'zyosh tomdi.

So'rab ko'r-chi,
Yigitcha,
Nega yig'lar
Bulutcha?

KEMACHANING USTASI

Kemalarni
Soyga qo'yib,
Quvaladik
Poyga qo'yib.

Kemam qurg'ur
Cho'kib ketdi.
Obro'yimni
To'kib ketdi.

ESDALIK

Zo'rmi kigiz
Qalpog'im;
Guldor,
Usti yalpog'im?
Buni qirg'iz
Do'stinga,
Almashganman
Do'ppimga.

QATIRMAXO'R

To'ydan darak
Topgan on,
Yetib borar
Matqurbon.

Boqmas somsa,
Patirga.

Deydi: "Bormi
Qatirma?"

BOSHDAN O'TGAN-DA

Cho'milaver,
Sayoz bu ko'l.
Qilmasang bas
Shimingni ho'l.

Shum bolalar
Kelishadi,
Shimi ho'ldan
Kulishadi.

AQLLARI KIRGACH...

Mishavoyda –
Mushukcha.
Teshavoyda –
Kuchukcha.

Mushukchaga
Do'st kuchuk...
Ulg'ayishgach –
It-mushuk.

QOCHQOQ

Lola bilan
Dalada,
Qolib ketdik
Jalada.

Ivimay deb
Jalada,
Quyosh yotar
Panada.

TO'G'RI TAQSIMLADIKMI?

Mana, olti bog'
Xashak.
Bir bog'ini yer
Eshak.

Ikki bog'in
Qo'yg'a ber.
Uch bog'ini
Quyong yer.

HIDLASHGA BALO BORMI?

Darrov yemay
Jiydani,
Yoyib qo'yib
Hidladim.

Keldi-yu Nor,
Elomon,
Jiyda bo'ldi
Talamon.

ORTIG'INI SOTAMIZ

Sholg'om qaynar
Sho'rvada.
Qolganlari –
O'rada.

Ular bir oy
Tunashar,
So'ng, bozorga
Jo'nashar.

ISIRIQ

Uyim Oloy
Tog'ida.
Yo'ning kungay
Yog'ida.

Laqabim bor –
Adrasman.

Adashmanglar
Adresdan...

YORDAMCHI TOPILADIMI?

Bog'ga kirib
Normamat,
Behi terdi
Bir savat.

Endi kutar
Samadni,
Ko'tarolmay
Savatni.

BUZG'UNCHI

Yulqidi
Ko'k palakni:
Qovunni,
Handalakni.

Ag'nab ketdi
Kapamiz...
Shamoldan
Sal xafamiz.

OQIBAT

To'p olishdi
Yap-yangi.
Tozalashdi
Gard-changin.

Uni puflab
O'pishdi.
Keyin rosa
Tepishdi.

AYYOR

Tarvuz uzib
Eng katta,
Yumalatdim
Uvatga.

Dedi tarvuz
So'laqmon:
- Ko'tarib ol,
Cho'loqman.

MUG'AMBIR

Nok berdingiz
Talashtirib.
Keting endi
Yarashtirib.

Bo'ling,
Topib o'rtasini.
Menga bering...
Kattasini.

LOFCHI

Tanib qo'yning
Siz mani.

Zo'rman, ismim
Shog'ani.

Tuyaqushni
Tutganman.
Patin yulmay
Yutganman.

ALDOQCHI

Holva juda
Achchiq bo'lar.
Asal yesang,
Sanchiq bo'lar.

Ko'k qalampir
Mazza bo'lar...
Kim ishonsa,
Izza bo'lar.

MEHRIBON

Qarg'ani ko'p
Qag'illatmang.
Ukangizni
Vag'illatmang.

Qarg'aga don
Sepib qo'yning.
Ukangizni
O'pib qo'yning.

MEHMONDO'ST

Yuring, aka,
Yer ochamiz.
Erta bahor
Don sochamiz.

Donni sochib,
Don topamiz.
Mehmonlarga
Non yopamiz.

OCHIQQO'L

O'ynab yurib
Sotvoldi,
Yo'ldan tanga
Topvoldi.
Olib yegin deb
Makka,
Berdi uni
Chittakka.

YEBTO'YMAS

Lapanglaydi
Norimboy.
Uni deymiz
"Qorinboy".

Pishirgandik
Oshqovoq,
Yedi faqat...
Besh tovoq.

ODAMOVI

Hammaga
Badjahlsan.
Hammamizga
Baxilsan.

Hammamizdan
No'noqsan.
Hammamizdan
Uzoqsan.

BAHONACHI

Kasal yotgan
Emish Karim,
Og'riydi deb
Kipriklarim.

Ishtahasi yo'qmish
Hisob.
Yeyar emish
Bo'lsa kabob.

PISMIQ

Mahmud boqib
Kolbasaga,
Tushib qoldi
Talvasaga.

Bo'lsa ham u
Lattagina,
Tishlab qochdi
Kattagina.

TANTI

Oshpaz bola
Tanti ekan,
Pishirgani
Manti ekan.

Keldi, ana,
Xo'randalar:
Hasharot-u,
Parrandalar.

G'IYBATCHI

Nurbek seni
Yomon, dedi.
Qarab tursin
Omon, dedi...

...Omon sendan
Juda xafa.
Nurbekvoy, bu –
Qanday gap-a?

ANDISHALI

Bizni bo'shang
Bilmang, aka.
Chaqimchilik
Qilmang, aka.

Undan ko'ra
Pista chaqing.

Xohlasangiz,
Yuzta chaqing.

FIKRCHAN

Oq bulutmi
Osmonda,
Yo to'shakmi
Taxmonda?

Oy shunchalar
Qirmizmi,
Yo bo'lingan
Tarvuzmi?

HISOBDON

Hajalbibi –
Yanga,
Menga berdi
Tanga.

To'rtta bo'lsa
Yangam,
Ko'p bo'lardi
Tangam.

MEZBON

Qishlog'imiz –
Poloson.
Kelsang,
Yayrab qolasan.

Quriguncha
To palak,
Yeb ketsang-chi
Handalak.

NASHATGO'Y

O'ynamagin
Yomon bilan,
Tepib qochar
Tovon bilan.

O'yna, yaxshi
Bola topib,
Yo uyda yot
Xola topib.

XUDBIN

Ovqat yesang,
Meni chaqir.
Eshitmasam,
Qattiq baqir.

Ovqat yesam,
Indamagin.
Boraymi, deb
Imlamagin.

HAVAS QIL

Bo'lay desang
Bulbulcha,

Havas qilgin
Bulbulga.

Hasad qilsang
Bulbulga,
Arzimaysan
Bir pulga.

KO'NGIL YAQIN BO'LSA...

Gapiradi
Jonzotlar:
Pashsha, Tovuq
Va Otlar.

Kimki bo'lsa
Mehribon,
So'ylar hatto
It, Ilon.

ERTAK

Qo'ng'ir Ayiq –
Po'stin ekan.
Bo'ri – charim
Kostyum ekan.

Tulki esa,
Telpak ekan...
Biz uchun bu
Ertak ekan.

BOZORCHILAR

Sichqon keldi
Bolish olib.
Kalamushvoy –
Kalish olib.

Sichqon yedi
Kalishchani.
Kalamushvoy –
Bolishchani.

ISHTAHA

Ko'kka boqib
O'ylar Jo'ja:
"Yulduz terib
Yesang picha..."

Kuchuk boqar
Oyga ulib.
Oy ko'rinar
Suyak bo'lib.

PAHLAVONCHA

Oyi, yemish
Topib bering.
Shirin kulcha
Yopib bering.
Qaymoqqa bir
Botirvolay...
Yeyishni so'ng
Qotirvoray.

PANADAN TURIB

Musht do'layib
Chigirtka,
Do'q urardi
Burgutga:

– Sen bolamni
Cho'chitma,
Qo'limni ko'p
Qichitma.

IXTIYOR O'ZIDAMI?

Ilindi Cho'rtan
Qarmoqqa.
Kimdir tortar
Qirg'oqqa.

Bolalar turdi
Oyoqqa:
– To'xtang, buvijon!
Qayoqqa?

G'OLIB

Bokschi It
Dedi xurib:
– Olqishlamang,
Qarsak urib...

Tinglab u do'st
Qarsagini,
Eslar raqib
Tarsagini.

NOTANISH MAQTANCHOQ

Angrayib der
Yosh Delfin:
– Jonzotmisan
Yoki jin?

Timsoh dedi:
– Akasi,
Men – suvosti
Kemasi!

QUYOSHNING MAKTUBI

Rayhon bargmas,
Pat yozdi.
Bargga oftob
Xat yozdi.

Xatni o'qir
So'zanak,
Taqib olib
Ko'zoynak.

CHIYABO'RILAR ASHULASI

Cho'l o'zgarib
Daf'atan,
Bo'lib qoldik
Bevatan.

Yuguramiz
Qirma-qir...
Qirilamiz
Birma-bir.

SUV NEGA OQADI?

Charxpalak
Aylanar.
It termilib
O'ylanar:

“Aylanmasa
U ildam,
Oqmas edi
Suvlar ham”.

QISH KELYAPTI

Pashsha sang'ib
Kechgacha,
Topdi mitti
Pechkacha.

Afsus, yo'qmish
Tarasha,
Bu pechkaga
Yarasha.

HO'KIZNING VASIYATI

Bo'lib keldim
Sizga tirgak.
O'lganda ham
Bo'lay kerak.

Junlarimdan
Kigiz qiling.
Mugizimdan
Bigiz qiling.

KASBINI QO'MSAGANDA

Qisqichbaqa
Montyormish.
Sho'rlik ammo
Shapko'rmish.

Ba'zan charxlab
Ombirin,
Qirqar qamish
Tomirin.

XAVFLI YO'LOVCHI

Izvoshchi edi
Quyong,
Izvoshga chiqdi
Qoplont.

Dedi: "Hayda
O'rmonga...
Ko'zdan pana
Tomonga".

ADI-BADI

Choynak boqdi
Oynakka.
Oynak boqdi
Choynakka.

Choynak dedi:
- He, yalpoq!
Oynak dedi:
- Dingquloq!

"SHUDGORDA QUYRUQ YOTGANMISH..."

Sichqon aytdi
Ilonga,
Ilon aytdi
Quyonga.

Quyong aytdi
Qoplonga,
Qoplont... tushdi -
Qopqonga!

CHUMOLI

Qayga borar
Chumoli?
Boshda parang
Ro'moli.
Yelkasida
Jomadon.
Jomadonda
Arpa don.

QUYONNING TUG'ILGAN KUNIDA

Ari keldi
Asal olib,
Echki – qopga
Karam solib.

Ayiq keldi
Qoshiq bilan,
Bo'ri – pichoq,
Sochiq bilan.

KEMIRUVCHI

Har yerda bor
Tomir qurti.
Asli qayda
Uning yurti?

Javob berdi
Tomir qurti:

– Qayda to'ysam,
O'sha yurtim.

OCH RAQQOS

Tervanbeshik
Tervandi.
Sho'x o'ynashni
O'rgandi.

Chivin kelib
Nay chaldi.
Raqqos unga
Chang soldi.

BOQUVDAGI OT

Tulpor chetga
Tupurdi,
So'ng, Xachirga
Gupurdi:

– To'q yuribman
Ishlamay.
Nega endi
Kishnamay?

ANA XOLOS!

Loyga botib
Baqirdi,
Sichqon kimni
Chaqirdi?

Taqdir ekan,
Shu damda –
Mushuk keldi
Yordamga.

KO'LMAKDA

Ikki ochko'z
O'rdakcha
Talashib qoldi
O'lja.

Ana, borar
Qizg'in jang.
Tomoshabin –
Chuvolchang.

DO'ST BO'LMAY KET!

Chag'ir Ilon
Yonboshladi.
O'yga cho'mib,
Bosh qashladi:

“Do'stim Qo'ng'iz
Kelmadi-ya.
Ochligimni
Bilmadi-ya...”

DO'L SAVALAGANDA

Yomg'ir yog'di,
Do'l bo'ldi.
Xo'roz sho'rlik
Ho'l bo'ldi.

Tovuq qochdi
Katakka,
Chidamasdan
Kaltakka.

YIRTQICHLIKKA ISHQIBOZ

Tishin kavlar
Bozg'onchi.
Bozg'onchilar
Yolg'onchi.

Pashshaxo'rlik
Qilib der:
– Nasib ekan,
Yedik Sher.

HAMMOMDAGI MOJARO

O'rmon bilan adirning
O'rtasi dala.
Hammom qurdi shu joyga
Fil kuzak palla.

Suv isitish bo'yicha
Timsoh bo'ldi bosh.
Oq Mushukxon pattachi,
Qora It farrosh.

It hammomning eshigin
Ochmoq bo'lgan on,
Kirib keldi teshikdan
Bevosh bir Sichqon.

Mushukdan u o'zini
Olib panaga,
Dedi: "Bitta chipta yirt
Menga... vannaga".

Keyin vaysab o'zicha
Keldi yosh Xachir:
"Tfu!
Bugun go'ng tashib
Bo'pketdim yag'ir".

Bo'ri kirib so'radi
G'ildirab ko'zi:
"Yuvingani keldimi
Bironta Qo'zi?"

Gavjum bo'ldi yuvinish –
Xonasi rosa.
Qani endi hammayam
Qilsa murosa.

Ayiq ezib Yumronni
Chinqiratgan on,
Quva ketdi Baqani
Jomda Suvilon.

Ishqagichim qani, deb
Bo'kirdi Ho'kiz.
Yirtib qo'ydi Echking
Lungisin To'ng'iz.

Dadasiga arz qildi
Dingquloq Quyon:
“Sovunimni yeb qo'ydi
Anov Karkidon”.

Eshak haydar Pashshani,
Ot turtar G'ozni.
Joy talashib Tulkivoy
Quvlar Xo'rozni.

Bezor qilgach sur Maymun
Tinsiz qitiqlab,
Tashqariga yo'l oldi
Burundiq yig'lab...

So'ng kiyinish xonasi
Bo'ldi to'polon.

Bosib olib Kirpini,
Dod soldi Qoplon.

Birdan kimdir baqirdi:
"Muttaham Chivin!"
... Kiyib qochgan emish u
Zebraning shimin.

BEBOSH

Tangabaliq tashvish chekar
O'g'li qaytmay xonaga.
Yo ataylab erkatoyi
Berkinganmi panaga?

Sho'x emasmi, sayr qilib
Ketgandir yo uzoqqa.
Yosh emasmi, to'rni ko'rmay
Tushgandir yo tuzoqqa.

Balki kimdir uni aldab,
Qarmoq bilan tutgandir.
Balki uchrab ochko'z cho'rtan,
Tiriklayin yutgandir.
Tangabaliq tashvish chekar
O'g'li qaytmay xonaga.
Bebosh bo'lsa erkatoyi,
Qiyin ekan onaga.

BO'RICHANING MEHRIBONLIGI

Quloncha ham chiroyli,
Quyuncha ham chiroyli.
Buncha go'zal Qo'zichoq,
Kiyikcha – naq qo'g'irchoq.

Hammasini erkalab,
Boshlarini siypalab,
Juda suygim kelyapti,
“Xap” qipqo'ygim kelyapti!

CHETDAN QARAGANDA...

Yonida bir paqir suv,
Ho'kiz so'zlar minbarda:
– Insof bormi o'zi bu
Eshak degan xumparda!
Biz dalada ishlaymiz
Ko'zimizni tindirib.
Yallo qilib yurar u,
Birovlarni mindirib.

BUYUK XAYOLPARAST

Bir Qo'zi bor, xush ko'rar
Kuylamoqni u juda.
Kuylab yurar Bo'rini –
Yegan qo'ylar haqida.

Bo'ri qonxo'r va kuchli,
Qo'zi buni biladi.
Qo'ylar ham zo'r bo'lishin
Faqat orzu qiladi.

BAHONACHILAR KASALXONASI

Doktor Quyon sertashvish,
Hamshira G'ozlar notinch.
Kasalxona
To'satdan
Bo'lib ketdi tiqilinch.

Bo'ri keldi inqillab,
Chivin chaqib oldi, deb.
Ayiq yotar,
Olmaxon –
Yong'oq bilan soldi, deb.

Echki der:
– O, do'xtirjon,
Bo'l uvali-juvali.
Panjasini ko'zimga
Tiqib oldi Chumoli.

Qo'ng'iz mayib qilganmish
Bosib Itning oyog'in.
Sichqon esa
Cho'zganmish
Xachirvoyning qulog'in.
Yig'lamsirab
Keldi Sher,
Tepdi deb qo'rs Suvarak.
Otning boshin yorganmish
Shoxdan tushgan duvarak.

Karavotda o'tirar
Ho'kiz
Cho'mib sukutga,

Bechorani sababsiz
Kaltaklabdi Chigirtka.

Og'ir yotar,
Ayniqsa,
Karkidon degan nusxa.
Bexos tishlab olganmish
Uni yirtqich Qumursqa.

Alohida xonada
Arslon uxlar
Shohona.
...Ishlar faqat go'l Eshak
Topolmasdan bahona.

QUYOSHNI QARSHILASH

Paydo bo'lgan choq quyosh,
Jilmayib ko'z qisdi Mosh.
Qichqirdi so'ng yosh Baboq:
– Omonmisan,
Hey, o'rtoq!

It ulidi ayvondan:
– Salom hamma hayvondan!

ROSTGO'YLIK

Sarg'ish Mushuk bekaning
Bordir ikki farzandi.
Biri – juda erka qiz,
Biri – o'g'ildir tanti.

Islmlari ja o'xshash:
Miyovxon va Miyovjon.
Miyovxoni – sal nozik,
Miyovjoni – pahlavon.

Mushukchalar bir kuni
Uyda yolg'iz qolishdi.
Javonchani ochishib,
Asta nazar solishdi.

Kavshay ketdi Miyovxon
Topib olib quymoqni,
Chaqib ko'rdi Miyovjon
Bir-ikkita yong'oqni.

Bir payt kelib oyisi
Qarasa-ki – ish chatoq:
Quymoq sira qolmabdi,
Kamayibdi sal yong'oq.
Miyovxonga boqdi u:
“Javob ber,
Bu qanday gap?”
“Nega mendan ko'rasiz?” –
Deya qizi burdi lab.

Oyisi der o'g'liga:
“To'ymas ekan hech ko'zing!

Ham yong‘oq, ham quymoqni –
Yeb qo‘ydingmi bir o‘zing?”

Yerga egib boshini,
Dedi rostgo‘y Miyovjon:
“Shu aytgan gapingizning –
Yarmi – rost,
Yarmi – yolg‘on!”

ESKI TO‘PPONCHA

O‘ynab yurib o‘rmonda
Sho‘x va quvnoq Quyoncha,
Topib oldi so‘qmoqdan
Bitta eski to‘pponcha.

So‘ng borib, yosh Ayiqning
Qarshisida to‘xtaldi.
“Ko‘tar, Maymoq, qo‘llingni!” –
Deb, qurolin o‘qtaldi.
Ag‘nab tushdi Ayiqcha
To‘sganicha yuzini.
To‘pponchaga boqdi u,
Baqraytirib ko‘zini.

Dingquloqning quroli –
Oddiy yog‘och, ko‘rsaki.
...Shunday qilib, Quyoncha –
Yeb oldi bir tarsaki.

VAHIMACHI

Qochib kelar qari Fil,
Hayajonda boshqalar.
Qichqirdi u hansirab:
– Qutqaringlar, oshnalar!

Meni yovuz bir Sichqon
Quvlab kelar uzoqdan.
G‘ajib tashlar miyamni
Kirib olsa quloqdan.

Ayiq, Bo‘ri va Qoplon
Juda hayron bo‘lishdi.
Lekin, sayoq Mushuklar
Maza qilib kulishdi.

CHITTAK XOLA

To‘qir edi savat uy
Chittakvoyning xolasi.
Bu nima, deb so‘radi
Undan Filning bolasi.
Javob qildi tumtayib
Qari, jahli tez Chittak:
– Kattalarning ishiga
Aralashma,
Tirmizak!

MASHHUR TO'POLONCHI

Tanishaylik, jo'ralar,
So'ng mendan... hol so'ranglar...
Rosti,
Juda zerikdim,
Qani, menga sherik kim?
Mayli, kelsin Tuyaqush,
Bo'rsiq yoki Kalamush.
G'oz kelsa ham ayb emas,
Yaxshi o'rtoq bo'lsa, bas.
Axir,
Kimga kelar xush
Ko'chada yolg'iz turish?
Uf-f...
Chiqdim men uyimdan
Gap eshitib buvimdan,
Gap eshitib ayamdan,
Gap eshitib dadamdan
Va opamdan turtki yeb...
Ismim – Sa'va Ukkiyev!

OHUCHANING ONASI

Qulab ketdi yosh Ohu
Tikan bosgan jarlikka.
Quvontirib onasin,
Turdi darhol u tikka.

Zulmat desak jarlikni,
Yoshlik o'xshar chaqmoqqa.
Sakrab-sakrab Ohucha
Chiqib oldi so'qmoqqa.

Bolasiga suykanib,
Yarasidan qon yalab,
Shivirladi onasi
Uni suyib, erkalab:

– Shox-shabbalar yuzingni
Tilgan bo'lsa, satqayi.
Chag'ir toshlar belingni
Shilgan bo'lsa, satqayi.

Satqayi sar, darz ketsa
Tishing yoki muguzing.
Sog' bo'lsa bas, oppog'im,
Oyoqlaring va ko'zing.

Faqat qonxo'r Bo'rilar
Bo'lar "temir" tish-jag'lik.
Muguz bizga ne darkor,
Qismatimiz – qochmoqlik.

Jardan dangal sakramoq
Tengdir bizda mardlikka...

Yovlar yegan otangni
Qulatvolib jarlikka.

Butkul xalos bo'lguncha
Yirtqichlardan bu olam,
Ko'z va chopqir oyoqlar
Faxrimizdir, jon bolam.

GEOGRAFIYA DARSIDA

Sichqonchalar – partada,
Qari sichqon dars o'tar.
Tayoqchani o'ynatib,
Xaritadan ko'rsatar:
– Kichraytirib olganmiz,
Mitti demang siz uni.
Asli,
Salkam qirq sarjin
Bu chiziqning uzuni.
Eni esa, kamida
O'n besh sarjin keladi...
Shu omborning hammasi
Bizning Vatan bo'ladi!
Omborning uch yoni – cho'l,
Tuproqlari to'q sariq.
Kesib o'tgan bir yondan
Cheksiz-tubsiz o'qariq.
Bu ariqning naryog'i
Poyonsiz yashil qirg'oq...
Qisqasi, u tomonlar –
Ombordan ham kattaroq.

ZO'RAVONLIK

Ochko'z, surbet kanalar
Maslahat qilib birga,
Do'q urib xat yozishdi
Yuvosh ola Sigirga:
"Shartimiz bor.
Ko'nmasang,
Ko'rsatamiz kuningni.
Biz qoningni so'rgan payt,
O'ynatmay tur dumingni!"

NAVBATI BILAN

– Do'stlar,
Saxiy Burgutga
Bo'lsin sharaf-shon!
Kepqoling,
U tekinga
Ulashmoqchi don...
Shunday deya jar soldi
Jarchi Chug'urchiq.
Qushlar turdi qatorga,
Oldinda – Chumchuq.
Burgut kelib, so'radi:
– Eng birinchi kim?
Xullas,
Chumchuq eng oldin –
Bo'ldi unga yem.

PARDOZCHI

Echkiemar xolaning
Bir qizi bor – arazchi.
O'ta ketgan yalqov-u,
Lekin juda pardozi.

Toshoyrakka temulib,
Oro berar o'ziga.
Ilonlarni cho'chitar
Surma qo'yib ko'ziga.

Tirnoqlarin bo'yaydi,
Xinagulni xom chayib.
So'ng oqshomda sayr etar
Yantoqzorda iljayib...

Iye, bugun xafami?
Egib turar boshini.
...O'sma qo'yay desa u,
Topolmabdi qoshini.

AYBSIZ AYBDOR

Qumursqalar qurishdi
O'n qavatli zo'r maktab.
Buni Qarg'a o'rmonda
Hammaga aytdi maqtab.

Kirtumshuqli yosh To'ng'iz
Bilim olishni ko'zlab,
Qayinzorga jo'nadi
Yangi maktabni izlab.

Yo'lda chirik to'nkani
U tepalab o'tgan on,
Eshitildi "qiy-chuv"lar...
Bu qanaqa to'polon?

Tepakal bir Qumursqa
To'ng'izga musht o'qtaldi:
– Bo'pketdingmi zo'ravon?
Shoshmay turgin sen hali!

Yelka qisdi To'ng'izcha:
– Nima qildim, amaki?
Ji-i-m maktabga ketyapman,
Bo'lmang buncha jirradi.

Kuyunib der Qumursqa:
– Qarab qo'ying bu gapni.
Axir, ezib o'tding-ku
Hozir o'sha maktabni.

ONDATRA

Shovqin soldi Qurbaqa:

– Balo yog‘ildi,

Voy-dod!

Ko‘lda paydo bo‘libdi

Ondatra degan zot.

U balig‘-u baqani

Quvlab mazax qilyapti.

Ana o‘zi,

Qaranglar,

Biz tarafga kelyapti!

Kuldi qari Toshbaqa:

– Kelsin-chi,

Bir ko‘ramiz.

Hozir o‘sha kazzobning

Ta‘zirini beramiz.

Uzoq joyga ketuvdi,

Qaytibdi-da

Boyoqish.

O‘zgartibdi ismin ham,

Asli u – Suvkalamush.

SOBIQ VAHSHIY

Bo'ri turar so'qmoqda
Latta bog'lab oyoqqa.
Tinmay javrar,
Suyanib –
Yog'och qo'ltiqtayoqqa:
– Yurar edim yaylovda
Qo'ylar holin tang qilib.
Bo'ldim qattiq yarador,
Itlar bilan jang qilib.
O'ljangizdan ozgina
Tashlab o'ting, Sher og'a.
Sizdan sobiq mard vahshiy
So'ramoqda sadaqa.

PANDAVAQI

Qarg'a dedi:
– Yur, Bulbul,
Gulzorda sayr qilamiz.
Asli,
Gullar qadrini
Sendan ko'proq bilamiz.

Karnaygulni ko'rsatib,
Bulbul der:
– Bu qanday gul?
Javob qildi Qarg'a:
– Bu...
O'zimizning... surnaygul.

TAXIR SOVG'A

Maysa chaynar qo'y-qo'zi
Daradagi o'tloqda.
Uloq chiqdi qoyaga,
Tirmashib tik so'qmoqdan.

Lola terdi chidab u
Qoqinsa ham goh toshga.
Axir, do'sti Xachirvoy
To'lar bugun bir yoshga.

Qaytib tushgach Uloqcha,
Guldastani tuzatdi.
So'ng o'rtog'in tabriklab,
Sovg'asini uzatdi.

Lolalarni kavsharkan
Xachirvoy qilib huzur,
Dedi:
– Taxir bo'lsa ham,
Xashak uchun tashakkur!

YIRTQICH

Oyisiga ergashib
O'ynab kelgan Tulkicha,
Qo'shni qari Bo'riga
Maqtanib qoldi picha:
– Ayiq katta bo'larkan,
Hech ko'rmagan ekanman.
Bo'ri dedi gerdayib:
– Men Ayiqni... yeganman!
– Ko'rdim xunuk hayvonni,
Qo'pol-u, chopar “g'iz-g'iz”.
–Xix-xi,
Tishi uzunmi?
Yeb ko'rganman, u –To'ng'iz.
– Uchrab qoldi dalada
Shoxi o'tkir bir Taka...
– Be-ye, u tayyor o'lja-ku,
Ta'min totganman, uka.
– So'ng yo'liqdi shudgorda
Traktor degan narsa.
Shovqin solib,
Bo'kirib,
Quvladi bizni rosa.
Bo'ri dedi:
– Traktor?
Ko'rmaganman hech uni.
Lekin, uka, sog' bo'lsak,
Yeb ko'ramiz bir kuni.

AJOYIBXONA

Aytib qoldi xushxabar
Ertalab Dona:
“Kelgan emish chet eldan
Ajoyibxona!”
Yetib bordik u yerga,
Ikkovlon mamnun.
Chipta sotib turardi
Olako‘z Maymun.

Darvozadan o‘tdik biz,
Sira hayiqmay.
Chiptamizni tekshirib,
Yirtidi Ayiqvoy.

Yonimizga keldi-yu
Ko‘kish bir Bo‘ri,
Bizni shag‘al yo‘lakdan
Boshladi to‘g‘ri.

“Bolalarni, – dedi u,–
Yaxshi ko‘raman.
Hayvonlar bilan sizni
Tanishtiraman...”

Olib borib bizni u
Filning yoniga,
Dedi:
– Meva-chevalar
Uning joni-da.

So'ng Begemot oldida
To'xtalib dedi:
– Bultur uch yuz kilolik
Chaqaloq edi.

Ma'lum qildi siypalab
Tulki bolasin:
– Kecha Sherxon yeb qo'ydi
Buning onasin...

Sherdan esa, tumtayib,
O'girdi yuzin:
– Ana, ko'rib turibsiz
Qonxo'ring o'zin.

Yo'lbarsni ham ko'rsatdi,
Keyin – Qoplanni.
Ayniqsa, ko'p maqtadi
To'lpoq Quyonni.

Karkidon-u Silovsin,
Jayradan o'tib,
Keldik cho'yan panjara
Yoniga yetib.

Bu xonada
Sochilib –
Yotardi xashak.
Chaynar edi xashakni
Qoramtir Eshak.

Tanishtirdi Bo'rivoy:
– Bu – yangi mehmon.

Juda o'tkir tovushli
Va xavfli hayvon!

Dona dedi qo'l siltab:
– Buni ko'rganmiz.
Ochiq aytsam,
Hattoki,
Minib yurganmiz...

“Qoyil!” deya bosh chayqab
Qo'ydi-yu Bo'ri,
Bizni shag'al yo'lakdan
Boshladi to'g'ri.

ONANING JASORATI

Ona Sichqon baxtiyor,
Qayg'urmoqqa yo'q o'rin.
Tez kunda bo'lar dastyor
Biri-biridan shirin
Uning olti bolasi.

Kun-tun yemish qidirib
Ombor kezar, charchamas.
Kulbasini to'ldirib,
Shod-u sog'lom o'ssa bas
Uning olti bolasi.

Lekin hozir noiloj,
Omborda shum Mushuk bor.
Uyda esa yotar och
Qotgan nonga bo'lib zor
Uning olti bolasi.

O'tirsinmi shu alpoz? –
Ona hanuz o'ylardi.
Chandir topsa, qanday soz! –
Tortqilashib o'ynardi
Uning olti bolasi.

Ona nochor qo'zg'aldi
Oziq topmoq kuyida.
Umidvor boqib qoldi
Huvillagan uyida
Uning olti bolasi.

...O'lja bo'lib Mushukka,
Ona ingrar, qaltirar.
Asta boqar teshikka,
Olti juft ko'z mo'ltirar –
Uning olti bolasi.

CHET TILI

– Ruschasiga “olcha” nima? –
Deb so'radi Zag'izg'on.
– Vish-sh-nya, – deya
Javob qildi,
O'ylab turib Suvilon.

– Xo'sh,
“Makka”ning ruschasi-chi? –
Savol berdi satang G'oz.
– Quqquruza, quqquruza! –
Deb qichqirdi yosh Xo'roz.

KICKINTOYLAR BOG'I

Mushuk uchar hayinchak,
Quchog'ida – yosh Sichqon.
Baqalarni qayiqda
Sayr qildirar Karkidon.

Kiyikchani mindirib,
Timsoh yurar emaklab.
Tulki o'tdi yo'lakdan,
Jo'jalarni yetaklab.

“Oto'yin” da bir Laylak
Aylantirar Ilonni...
Faqat, Bo'ri baribir
Quvlab yurar Quyonni.

MUZ TOM

Bekor yotib Uloqcha,
Juda sovqotdi.
Chiqib muzli hovuzga,
Yaxmalak otdi.

Baqa pastdan qichqirdi,
Boqib muz romdan:
– Teshib qo'yma, bezori,
Qani, tush tomdan!

ORİYATLI MUSHUK

Oriyatli Mushukman,
Nafsimga bosh egmayman.
“Ochko‘z” nomin olmay deb,
Sut-qatiqqa tegmayman.

Burdim ketar deb, hatto,
Quvlamayman Sichqonni.
Kerak bo‘lsa, ishlating
“Taxtamushuk” qopqonni.

Hidlamayman, mabodo,
Go‘shetni ochiq qo‘ysangiz.
Juda hursand bo‘lardim
O‘zingiz yeb to‘ysangiz.

Mendek halol Mushukni
Topish mumkin bermalol:
Ana, plastilindan
O‘zing darrov yasab ol.

ECHKI - ECHKI-DA

Kostyum oldi Echkiyoy
Bashang,
Sap-sariq.
Guldor ko‘ylak tanladi,
Kiydi ko‘k choriq.

Tuya uni tanimay,
Dedi:
– Iy, kimsiz?
Nega kostyum kiyvolib,
Yuribsiz shimsiz?

KIM TUZATADI?

Quyoning bor – “vov-vov” der,
Kuchugim bor – beda yer.
Xo‘rozim suvda suzar,
Mushugim arqon uzar.

Tongda qichqirib: “quq qu-u”,
Balig‘im bermas uyqu.
Eshagim poylar sichqon,
Toshbaqam uchqur, chaqqon.

Toychoq‘im ko‘p sustqadam,
Yura olmas hech ildam.
Tuxum bosar buzog‘im,
O‘rdakkinam – suzog‘im.

Kun-u tun hangrar echkim...
Hoy, gapimdan kulgani kim?
So‘ylagan bo‘lsam chatoq,
O‘zing to‘g‘ri ayt, o‘rtoq.

ESHAKNING ERTAGI

Bo'lgan ekan bir Xo'tik,
Sho'x va qaysarroq.
O'g'irlarkan qizlardan
Ko'zgu va taroq.

Boqar ekan ko'zguga,
Tarab yollarin.
Hayron qilib yurarkan
Echki-mollarni.

Ulg'ayib ham, uning hech
Kirmabdi aqli.
Egarlamoq bo'lishsa,
Chiqibdi jahli.
Olgan chog'i egasi
Qamchini qo'lga,
Dumin xoda qilganча
Qochibdi cho'lga.

Yozda maysa chaynabdi,
Tomir yeb qishda.
Ko'nikibdi, shu zayl,
Yangi turmushga.

Uchratibdi bir kuni
O'tinchi cholni.
Oqsab yurgan emish u,
Silab soqolni.
Mindiribdi, rahm etib,
Uni ustiga.
Chol minnatdor boqibdi
Yangi do'stiga.

Hozir ham u chol bilan
Inoq ekan ja...
O'sha Eshak, rost aytsam,
Menman... I-hah-ha!

ONA QUYON

Onamni, uch akamni –
G'ajidingiz, bu kammi,
Qashqirlar?

Siz bois tun-saharda,
Jonim doim xatarda,
Qashqirlar.

Siz kuchlisiz, siz – ajal,
Endi insof qiling sal,
Qashqirlar.

Taniguncha olamni,
Yeb qo'ymanglar bolamni,
Qashqirlar...

BO'RINING TABIB BO'LGANI

Nelar bo'lmas jahonda,
Yer go'yo ters aylandi.
Tabiblikka
O'rmonda
Yirtqich Bo'ri joylandi.

Ana, qarang,
Tish qayrab –
O'tirar shum shifokor.
Yo'lga boqar jovdirab,
Tezroq kelsa deb bemor.

Keldi
Ingrab Quyonvoy,
Shalvirab ding qulog'i.
Qadamlari poyma-poy,
(Balki, tortmas oyog'i).

– Qani, o'tir,
Hih-hih-hi...
Darding nima, ayt, inim?
– Bo'ri og'a, uch kunki,
Tinmay og'rir biqinim.

Bo'ri yaqinroq jildi,
Dono tutib o'zini.
Biqin qolib,
Tekshirdi
Quyoning chap ko'zini:

– Kechikamiz, dingquloq,
Ko'rmasak tez chora gar.

Oshqozoning sal chatoq,
Buni...
"Tumov" deydilar.

Biz tabiblar bu dardni
Juda yaxshi bilamiz.
Dadilroq bo'l,
Sen mardni
Jarroh bo'lib tilamiz.

Qani, rozi bo'l shartta,
Keyin rahmat aytasan.
Omon qolsang,
Albatta -
Uyga tirik qaytasan.

Tikkalatib dumini,
Qochib qoldi tez Quyon.
Bechoraning biqini
Og'rimas
Shundan buyon.
Keyin, og'rib tomog'i,
Keldi yig'lab yosh To'ng'iz.
Ushlab ko'rib oyog'in,
Bo'ri dedi:
- Voh, esiz!

Tomoq og'riq boshlanar
O'ng oyoqning poyidan.
Kesib olsak
Soz bo'lar
Go'shtlikkina joyidan.

Bo'ri
Tayyor deb o'lja,
Yutar ekan so'lagin;
Fursat poylab To'ng'izcha,
Rostlab qoldi juftagin.

Keldi Tulki
Ming'irlab,
Tikan kirib qo'liga.
(Bo'ri der: "Bu boshqa gap!")
Uchrab go'shtning mo'liga).

– Uzr, do'xtir,
Keldim kech,
Juda chatoq ishlarim...
– Dard ko'rmaysan endi hech,
Omon bo'lsa tishlarim!
– Kecha tunda
Uzoqdan
Tinglab shirin ovozin;
Tutib keldim qishloqdan,
Bir kampirning xo'rozin.

Yo'lda
Maraz bo'ztikan
Yaraladi qo'limni.
Og'rig'i ja zo'r ekan,
Bukchaytirdi belimni.

"Shoshmay turgin, muttaham!"
Der Bo'rivoy ichida.
– Ko'z tegmasin,
O'zing ham
Yetilibsanda juda.

Mana, tugmadori ol,
Beriroq kel,
Jon ini...
Xullas, Bo'ri bermalol
Yedi-qo'ydi Tulkini

So'ngra
Ochib bemorni
Qabul qilish daftarin;
Silab-siypab qornini,
Yozdi ushbu gaplarni:

“Qo‘lin tirnab bo‘ztikan,
Tulki keldi notetik.
Ahvoli og‘ir ekan,
Chora topmadik...
Yedik!”

Kechga yaqin kekkayib,
Kirib keldi qari Sher.
Bo'ri yetti bukchayib:
“Xush ko‘rdik,
O, shohim!” – der.

Sher harsillab,
O‘zini
Keng kursiga tashladi.
Chaqchaytirib ko‘zini,
Darg‘azab so‘z boshladi:

– Yuray desang sog‘, quvnoq,
Yaxshilab ko‘r, akasi.
Bir haftaki,
Sal yo‘qroq
Ishtahamning mazasi.

Bo'ri dedi
Qaltirab:
– Gapiray, xo'p desangiz.
Semirasiz yaltirab,
Darmondori yesangiz.

Emchi o'tgan
Yuz pushtim,
Ular aytishgan har on:
“Semiz hayvonning go'shti
Darmonga qo'shar darmon”.

Turgandek tor qolipda,
Tugatgach u gapini;
Boqib
Semiz tabibga,
Sher yaladi labini:

– Yaxshi emas, har holda,
Darmondori izlasam.
Shoh bo'lsam-u,
O'rmonda –
Shoqoldek giz-gizlasam.

Qo'ldan bersam imkonni,
So'ng yurarman armonda.
Sendan semiz hayvonni
Topish mushkul
O'rmonda.

Qadrlayman men
Har choq
Shifokorlar so'zini.

Tatmoqchiman hoziroq
Darmondori tuzini...

Sher tabibga tashlandi,
Boqmay ohu zoriga.
Bo'ri
Birdan aylandi
Oddiy darmondoriga.

Lekin
Shunday keng o'rmon
Tabibsiz qolsa – chatoq.
Yig'ildi-yu bor hayvon,
Kengashdi uzoq-uzoq.

Pokdil, tili biyronni
Tanlaylik deb bu ishga,
Yubordilar
Quyinni
Tabiblikka o'qishga.

BAHOR

Shimol yoqqa qochdi qish bahoroydan zirillab,
Iliq shamol janubdan kirib keldi gurillab.

Gullab yupun butoqlar, shona ochdi boychechak,
Maysazorda yayrashar Chigirtkalar chirillab.

Shoshib uzoq o'lkadan qaytar qushlar galasi,
Oldin keldi marraga Qaldirg'ochlar pirillab.

Keldi so'ngra Maynaxon Chug'urchiqqa ergashib,
Faqat Qarg'a shimolga ketib qoldi jirillab.

Kezar dala-qishloqni kuylab daydi Hakkavoy,
Yurar turli narsa yeb, tomog'i sal xirillab.

Ko'kqurt chiqdi tuxumdan, Pashshalarga kirdi jon,
Qovog'ari uzoqqa uchib ko'rdi dirillab.

Chaman bo'lib tog'larda ochilganmish lolalar,
Soz bo'lardi, Bulbuljon, borib kelsang g'irillab.

OLAMDA NIMA GAP?

Qarg'a qo'shiq boshladi o'z vaqtini chog' qilib,
Shoqol yig'lar, yakkalik yurak-bag'rin dog' qilib.

Zebra ola to'n bichar, Ayiq yuvar po'stinin,
Pingvin qora shim tikar, kamzulini oq qilib.

Tabib bo'lib Echktivoy dori berar Qo'ziga,
Otdan rahmat olibdi Toychoqni u sog' qilib.

Moyshishadan termilar durbin deya Quyoncha,
Ranjitdi u oyisin oq ko'ylagin yog' qilib.

Tulkichaga qir aziz, To'ng'iz sevar to'qayni,
Echkiemar sayr etar yantog'zorni bog' qilib.

Shinni yig'ib chechakdan uyga jo'nar Bolari,
Qaytib kelar u yana xumchasini qoq qilib,

Bo'ri quvar Kiyikni, Baliqni – och Chag'alay,
Lochin kutar Maynani ko'zlarini zog' qilib.

Bulbul bitdi bu she'rin o'qisin deb Bulbullar,
So'ylab yurmang Eshakka, toqatini toq qilib.

MUSHUKLAR

Tezroq keling yuvvosh-u qaysar, baroq Mushuklar,
Qoplon bilan Yo'lbarsga urug'-aymoq Mushuklar.

Ana, Jannat xolangiz sog'ib keldi sigirni,
Birga-birga yalanglar sut-u qaymoq, Mushuklar.

Kuchukka ham ozgina bera qoling qizg'anmay,
So'ng yashaysiz u bilan apoq-chapoq, Mushuklar.

Bor-yo'g'i besh harfni o'rganibsiz "miyov" deb,
"Alifbe" dan sal ko'proq oling saboq, Mushuklar.

Qaymoq yalang, deganda juda xursand edingiz,
Gap ochilsa o'qishdan, solmang qovoq, Mushuklar.

Mana, Bulbul do'stingiz sizga atab she'r yozdi,
Bosilmasa bu she'rim, ishlar chatoq, Mushuklar.

BEPUL TOMOSHA

Jonivorlar qishloqda sirk ochishdi kengashib,
Tuya yemni chuqurdan olvolarmish engashib.

Yuguroqmish Qoramosh, bo'lar qiziq tomosha,
Uni quvlar Kuchuklar Olaparga ergashib.

Pishiq yog'och oxurni Ot pachoqlar shattalab,
Ma'rar dorvoz To'xlicha simyog'ochga tirmashib.

Polvon Buqa siltanib, uzib tashlar zanjirin,
O'tar showvoz Serkalar to'siqlardan sakrashib.

Ko'zboylag'ich Bo'taloq sim o'tkazar burundan,
Kurash tushar Eshaklar qayish belbog' boylashib.

Epchil Buzoq bir paytda emar to'rtta Sigirni,
Uloq oshar umbaloq, arg'amchiga chirmashib.

Qiziqchisi yo'q-ku deb Bulbul hayron turgan choq,
Chiqib keldi Cho'chqalar betga balchiq surkashib.

AJOYIBXONAGA MARHAMAT!

Ana qo'pol Begemot, burni qumg'onni ko'ring,
Chaynab yotar tekin o't, Jiraf narvonni ko'ring.

Yegan kabi qalampir beti bujmoq, qarang bir,
Og'zida tish yo'q "kampir" – Baqa shodonni
ko'ring.

Shoxda karnay chaladi, to'ni ola-buladir,
Nomi Hakka xoladir, gapi yolg'onni ko'ring.

O'tdan gulni ajratmas, ko'proq xashak yesa bas,
Esi kirsas ajabmas, Xo'tik nodonni ko'ring.

Kamzulchasi ja tarang, kiyim-boshi ranggo-rang,
Tumshug'i o'tkir, zarang, Jiblabonni ko'ring.

Sher – narigi xonada, Shoqol nega panada?
Kuch bo'lmasa tanada, zo'rdan gumonni ko'ring.

Bo'rsiq so'rar barmog'in, Suvsar qashlar qulog'in,
Qoplon charxlar tirnog'in, nafs yomonni ko'ring...

Bulbul to'kin yoz chog'i ochdi jonzotlar bog'i,
Qushlarning yo'q sanog'i, har xil hayvonni ko'ring.

JO'JA - JIPJIPXO'JA

Yorib chiqdim tuxumni, shunday showvoz Jo'jaman,
Tanib oldim buvimni, ko'zi charos Jo'jaman.

Har yon boqdim alanglab, don qidirdim jalanglab,
Yurib ko'rdim lapanglab, masxaraboz Jo'jaman.

Qarang, dunyo yop-yorug', opalarim sap-sariq,
Men qoraman va oriq, o'ziga xos Jo'jaman.

Chigirtkani qiraman, goh pashsha yeb ko'raman,
Nima topsam "uraman", asl xo'roz Jo'jaman.

Kirib qolsa katakka, tegmayman yosh O'rdakka,
Yesa yeyar u makka, hammaga mos Jo'jaman.

Yeb ko'raman dumbuldan, kamchilik yo'q ul-buldan,
Qolishmayman Bulbuldan, shirin ovoz Jo'jaman.

YOZ

“O‘tin tashlab” quyoshga, o‘tni baland yoqdi yoz,
Gurzailon qishdagi po‘stinidan kechdi voz.

Syraklatib yungini tullay boshlar Tulkilar,
Ortiqcharoq patlarin cho‘qib-cho‘qib yuldi G‘oz.

Kaklik bashang kiyindi yechib eski libosin,
Uning chipor nimchasi tog‘ rangiga tushdi mos.

Xachir yotar soyada, dumi haydar Chivinni,
Quyosh nurin yalamoq Mushuk uchun buncha soz?

Shod kavshanar Semizqurt, Chumakari baxtiyor,
To‘rtko‘z ko‘cha changitib, tinmay chopar itga xos.

G‘uncha iliq, gul iliq, borliq iliq, dil iliq,
Bu faslni, Bulbulvoy, qancha sevsang, shuncha oz.

UYQU OLDIDAN

Shoshmang, shirin qushchalar,
kavlab ko'ray cho'ntakni,
Zora topsam sizlarbop biron yangi ertakni.

Yo'lbars ketib o'rmondan, shoh
bo'lganmish endi Fil,
Tanlaganmish u kecha vazirlikka Chittakni.

Birinchi "A" sinfda Maymun uch yil o'qibdi,
Yoqtirmayman, dermish u,
ko'chib yurgan tentakni.

Pingvin paydo bo'lganmish
Oqtosh degan qishloqda,
Kelganmish u qutbdan ko'rmoq uchun Eshakni.

Arazlabdi Kitdan Bit, buzilganmish oshnalik,
Chayon esa o'ziga do'st qilganmish Ko'ppakni.

Xo'kiz og'a qo'rqarmish bosqinchi sur Kanadan,
Uxlagan payt eshikka sopqo'yarmish ilgakni.

Kimdir quyon teridan tiksa telpak va po'stin,
Poylab yurib och Bo'ri yeb qo'yganmish telpakni...

Endi uxlang, qushchalar, sizga posbon oymomo,
Xullas, shoir Bulbuljon tamom qildi cho'pchakni.

FE'L-ATVOR

Musichalar yuvvosh-u, Chumolilar tirishqoq,
Suvaraklar bebosh-u, Kuchukchalar urishqoq.

Xo'tiklar zo'r yallachi, Ot, Sigirlar dalachi,
Sho'x Qo'chqorlar kallachi, Takalar ham suzishqoq.

Laylak hatlar sayozda, semirvolay deb yozda,
Qarg'a qo'rqmas ayozdan, Qarqunoqlar qunishqoq.

Yosh jo'jalar g'irt garang, Tustovuqlar sal satang,
G'ozlar qo'pol va tajang, Xo'rozchalar yulishqoq.

Bulbul jajji xonanda, Chigirtkalar sozanda,
Xachirga jom chirmanda, ikki yuzi burishqoq.

KUZ

Dasturxonga fayz kirar o'lkamizda kuz bo'lib,
Hamma tengdan kavshanar, mevalar "uz-uz" bo'lib.

Endi yong'oq qoqib yer ishbilarmon Hakkalar,
Sharbat tashir anordan Arilar g'iz-g'iz bo'lib.

Yotar semiz oshqovoq barglarida yelpinib,
Tilla rangli behioy boqar kulchayuz bo'lib.

Tarvuzlar tars yorildi, talashib yer Chumchuqlar,
Pishdi anjir qand misol, sho'rtak olma – tuz bo'lib.

Hatto Kuchuk sakranib totib ko'rar uzumdan,
So'ritokda husayni tovlanar yulduz bo'lib.

Chechak so'ldi, Bulbuljon, to'zar endi atirgul,
Keyin paxta ochilgay kuz boboga qiz bo'lib.

QANDOLATCHI

O'rmondagi sayldan topdi xabar Kenguru,
Sotgan edi xo'rozqand o'tgan safar Kenguru.

O'ylab ko'rib, bu safar qilmoq bo'ldi nisholda,
Ish yurishsa, endi ja boyib ketar Kenguru.

Biq qaynatib qozonda, chaqdi ukki tuxumin.
Keyin uning ustiga soldi shakar Kenguru.

“Bir kosasi bir miri, kepqoling, zo'r nisholda!”
Ozroq berib Quyonga, dedi “yetar” Kenguru.

Bir mirini berib Fil, qoqlab qo'ydi qozonni,
Qozon – Filga kosadir, bilsa agar Kenguru.

Qandolatchi angrayib, changalladi kallasin,
Sezdimki men – Bulbulbek, ko'rdi zarar Kenguru.

KIMNING KO'NGLI NIMADA?

G'urrak tutni eslasa, tong otguncha izillar,
Chumchuq qurtni eslasa, bog' ichida pizillar.

Qichqirganda yosh Xo'roz, eshitsa Qashqir bexos,
Uyqusidan kechib voz, qishloq tomon g'izillar.

Xayol surib yotgan It sezib qolsa biron hid,
Suyakka bog'lab umid, yurak-bag'ri jizillar.

Pashsha degan sur xola to'ygan bo'lsa sal chala,
Bormi deb kirroq bola, tinim bilmay vizillar.

Pashshamasman, men – Bulbul,
yoqtirganim faqat gul,
Tushimga kirar nuqul pushti, sariq, qizillar.

KIM NIMA DEYDI?

Shilliqurt der: “Epchilroqman Baliqdan ham,
Eson-omon suzib o‘tdim ariqdan ham”.

Zag‘cha aytar: “Endi sira armonim yo‘q,
Qurt yeyardim, totib ko‘rdim tariqdan ham”.

Tovus dedi: “Oq, ko‘k, qizil patlarim bor,
Sotib oldim kecha pushti, sariqdan ham”.

Semiz Qo‘yga yem berishsa, ma‘rar Taka:
“Ba‘zan xabar olinglar-da oriqlardan ham”.

Tushuntirdi Ko‘rshapalak: “Tunda fayz ko‘p,
Foyda yo‘qdir menga quyosh, yorug‘dan ham”.

Tishin kavlab, Bulbuljonga dedi Sichqon:
“Mazaliroq narsa bormi choriqlardan ham?”

BADNAFS

Erta-yu kech loyni titar O'rdakburun,
Chuvalchang va qurtlar tutar O'rdakburun.

Serbaraka bo'lib uning ovi bugun,
Kulbasida mehmon kutar O'rdakburun.

Qarang, mehmon yeguncha bir chuvalchangni,
O'zi beshta qurtni yutar O'rdakburun.

Mehmon aziz, avval uni siylash kerak,
Kavshanma ko'p, endi yetar, O'rdakburun.

Oqil, sipo bo'lib, nafsini tiyolmasa,
Bir kun o'zin badnom etar O'rdakburun.

Haddan ziyod yomonlama, Bulbul, uni,
Yo'qsa seni qarg'ab o'tar O'rdakburun.

YUPANTIRISH

Yig'lar Mushuk shumshayib – It talab o'tdi,
Sigir uni yupatib, bir yalab o'tdi.

Mehribonlik bilan Qo'y siladi uni,
Xachir zimdan ko'z qisib, yo'rg'alab o'tdi.

Sichqon azal xafaroq edi Mushukdan,
Yuzin chetga o'girib, orqalab o'tdi.

Tovuq momo katakdan chiqdi qoqog'lab,
Qanotida yelkasin siypalab o'tdi.

Ovuntirdi Bo'taloq, ovuntirdi Toy,
Echki esa qitiqlab, erkalab o'tdi.

Bulbul qiziq qo'shiqlar aytdi Mushukka,
Eshak uni kuldirib, shattalab o'tdi.

MUNDARIJA

Polosonlik Anvar Obidjon. <i>Xudoyberdi To'xtaboyev</i>	3	Qalamning ruchkaga yozgan xati.....	15
Kalishning botinkaga yozgan xati.....	5	Kamonning zambarakka yozgan xati.....	16
Atalaning lag'monga yozgan xati.....	6	Qaychining pichoqqa yozgan xati.....	16
Ko'ztikonning kirpitikonga yozgan xati.....	6	Kirsovunning atirsovunga yozgan xati.....	17
Ketmonning traktorga yozgan xati.....	7	Qayiqning kemaga yozgan xati.....	18
Qahratonning saratonga yozgan xati.....	7	Vatan ishq.....	19
Qo'raning qumg'onga yozgan xati.....	8	To'tining talabalari.....	19
So'rg'ichning pufakka yozgan xati.....	9	Xabar sotuvchi.....	20
Po'stinning ayiqchaga yozgan xati.....	9	Birinchi maqtov.....	22
Sopolkosaning chinnikosaga yozgan xati.....	10	O'zimmikini aytmayman.....	22
Ko'zguning oynakka yozgan xati.....	10	G'allachining nevarasi.....	22
Varrakning samolyotga yozgan xati.....	11	Bodringlar.....	23
Pechkaning o'choqqa yozgan xati.....	11	Mirsharif bekorchi.....	23
Eshikning darvozaga yozgan xati.....	12	Osmondan tushgan sozanda..	24
Qutichaning sandiqqa yozgan xati.....	12	Jalil janjalchi.....	25
Uvadaning paxtaga yozgan xati.....	13	Dovdirvoy.....	26
Shamning lampochkaga yozgan xati.....	13	Ona yer.....	26
Gugurtning chaqmoqqa yozgan xati.....	14	Po'stak arava.....	27
Qazining kolbasaga yozgan xati.....	14	Qo'shtramvay.....	28
Qayroqning egovga yozgan xati.....	15	Ertaklar.....	29
		Aka-ukalar.....	30
		Muzbaldoqlar.....	31
		Yaxshi qiz.....	31
		Suyunchi bering, oyi.....	31
		Saxiy lolalar.....	32
		Maymoq.....	32
		Harbiy liseychilar.....	33
		Uchko'z chiroq.....	34
		Oymomoni o'g'irlash.....	34
		Atina patina tatuna.....	35
		To'ti nega qaysar?.....	36
		Mishavoy oshnam.....	37
		Ochqagan haydovchi.....	37
		Tilov bobo.....	37
		Raqib hujumchisi.....	39
		Tabiat qorovuli.....	40

Og'a-ini janoblar.....	44	Yo'lak-chi?.....	60
Qiz yo'q uy.....	45	"Alifbe"dagi surat bo'yicha	60
Kichkintoy alpomish.....	46	Jon saqlash.....	60
Voy, ukacham-ey!.....	47	Ikki "ayg'oqchi".....	60
Fermerning o'g'ilchasi.....	47	Egizak chaqaloqlar.....	61
Quvnoq chol.....	48	O'yinchog'im qani?.....	61
Shamol kuylamoqda.....	49	Polvon ukam.....	61
Odam bo'laman!.....	50	Hali o'zim bolaman-ku.....	61
Laqma laycha va tulkicha.....	51	Sirni boy bermay.....	62
O'qituvchining o'gitlari.....	52	Shu ham filmi?.....	62
Yangi avlod.....	53	Taqilloq etik.....	62
Do'mboqchalar dunyosi.....	54	Jajji beka.....	62
Yem qordik.....	54	Baliqchining ashulasi.....	62
Velosiped buzilganda.....	54	Qizilgul.....	62
Aka-uka.....	54	Bugun - bayram.....	63
Badnafs donishmand.....	54	Kulchalar.....	63
Ochofat.....	55	Ayoz.....	63
Oromgohda.....	55	Suvonqul.....	63
Taxta qopqon.....	55	Jasurlik.....	63
Yarim tonna o'yinchoq.....	55	Qaysinisi shirinroq?.....	64
Parishonxotir.....	55	Yuvoshga maza.....	64
Uni tanib qo'ying.....	56	Kim ranjitdi?.....	64
Dengizda.....	56	Kemachaning ustasi.....	64
Kezaman, yozaman.....	56	Esdalik.....	64
Otasining qizi.....	56	Qatirmaxo'r.....	64
Qochmagin, xo'pmi?.....	56	Boshdan o'tgan-da.....	65
Tanib qo'ying.....	56	Aqlari kirgach.....	65
Sinchkov bola.....	57	Qochqoq.....	65
Quvlash-quvlash.....	57	To'g'ri taqsimladikmi?.....	65
Oshqovoq.....	57	Hidlashga balo bormi?.....	66
Pechak o't.....	57	Ortig'ini sotamiz.....	66
Qayoqqa yuray?.....	57	Isiriq.....	66
Bahoroyning ashulasi.....	58	Yordamchi topiladimi?.....	66
Paxta va chigit.....	58	Buzg'unchi.....	66
Atlasmakon.....	58	Oqibat.....	66
Arslonbob.....	58	Ayyor.....	67
Yamamay qo'yaqoling.....	58	Mug'ambir.....	67
Chaqqon qiz.....	58	Lofchi.....	67
Serobgarchilik.....	59	Aldoqchi.....	67
Cho'ponning o'g'li.....	59	Mehribon.....	67
Latifa ishqibozi.....	59	Mehmondo'st.....	68
Kampirlar.....	59	Ochiqqo'l.....	68
Qoraqamish.....	59	Yebto'ymas.....	68
O'zini tanimadi-ya.....	60	Odamovi.....	68
Keyin bo'lishamiz.....	60	Bahonachi.....	68

Pismaniq	68	Bahonachilar kasalxonasi	80
Tanti	69	Quyoshni qarshilash	81
G'iybatchi	69	Rostgo'ylik	82
Andishali	69	Eski to'pponcha	83
Fikrchan	69	Vahimachi	84
Hisobdon	69	Chittak xola	84
Mezbon	69	Mashhur to'polonchi	85
Nasihatgo'y	70	Ohuchaning onasi	86
Xudbin	70	Geografiya darsida	87
Havas qil	70	Zo'ravonlik	88
Ko'ngil yaqin bo'lsa	70	Navbati bilan	88
Ertak	70	Pardozchi	89
Bozorchilar	71	Aybsiz aybdor	90
Ishtaha	71	Ondatra	91
Pahlavoncha	71	Sobiq vahshiy	92
Panadan turib	71	Pandavaqi	92
Ixtiyor o'zidami?	71	Taxir sovg'a	93
G'olib	71	Yirtqich	94
Notanish maqtanchoq	72	Ajoyibxona	95
Quyoshning maktubi	72	Onaning jasorati	97
Chiyabo'rilar ashulasi	72	Chet tili	98
Suv nega oqadi?	72	Kichkintoylar bog'i	99
Qish kelyapti	72	Muz tom	99
Ho'kizning vasiyati	73	Oriyatli mushuk	100
Kasbini qo'msaganda	73	Echki - echki-da	100
Xavfli yo'lovchi	73	Kim tuzatadi?	101
Adi-badi	73	Eshakning ertagi	102
"Shudgorda quyruq yotganmish"	73	Ona quyon	103
Chumoli	74	Bo'ringning tabib bo'lgani	104
Quyoning tug'ilgan kunida	74	Bahor	110
Kemiruvchi	74	Olamda nima gap?	111
Och raqqos	74	Mushuklar	112
Boquvdagi ot	74	Bepul tomosha	113
Ana xolos!	74	Ajoyibxonaga marhamat!	114
Ko'lmakda	75	Jo'ja - jipjipxo'ja	115
Do'st bo'lmay ket!	75	Yoz	116
Do'l savalaganda	75	Uyqu oldidan	117
Yirtqichlikka ishqiboz	75	Fe'l-atvor	118
Hammomdagi mojaro	76	Kuz	119
Bebosh	78	Qandolatchi	120
Bo'richaning mehribonligi	79	Kimning ko'ngli nimada?	121
Chetdan qaraganda	79	Kim nima deydi?	122
Buyuk xayolparast	79	Badnafs	123
		Yupantirish	124

Adabiy-badiiy nashr

ANVAR OBIDJON

G'ALATI MAKTUBLAR

She'rlar

Muharrir

Madina MAHMUDOVA

Musahhih

Sunnat MUSAMEDOV

Badiiy muharrir

Dilfuza SOLIXO'JAYEVA

Texnik muharrir

Umidbek YAXSHIMOV

Kompyuterda sahifalovchi

Dildora JO'RABEKOVA

Litsenziya raqami: AI № 252, 2014-yil 2-oktabrda berilgan.

Bosishga 2017-yil 27.03 da ruxsat etildi.

Bichimi 84x108 1\32.

Bosma tobog'i 8,0. Shartli bosma tobog'i 13,44.

Garnitura "AGSouvenirCyr". Ofset qog'ozi.

Adadi 10000 nusxa. Buyurtma № 79\092.

Bahosi kelishilgan narxda.

"Yangi asr avlodi" NMMda tayyorlandi va chop etildi.

100113. Toshkent, Chilonzor-8, Qatortol ko'chasi, 60.

Kitob matni «Print Line Group» XK bosmaxonasida chop etildi.

100097, Toshkent sh., Bunyodkor shohko'chasi, 44.

Murojaat uchun telefonlar:

Nashr bo'limi – 147-00-14, 129-09-72.

Marketing bo'limi – 128-78-43; 397-10-87; faks – 273-00-14;

e-mail: yangiasravlodi@mail.ru

Bolaga atab yozilayotgan asarni ovqat deb faraz qilsak, o'ta issiq bo'lsa, og'izni kuydiradi; o'ta sovuq bo'lsa, ichakni shamollatadi. Ammo, ikkovidan ham xavflirog'i – butkul bemazasi, bitta tuzi past asar bolani kitobdan umrbod bezitib tashlashi hech gapmas. Bolalarga bag'ishlab yozishda kichkintoylar tushunchasidan, ularning o'ziga xos atvoridan, odmigina fikrlashlaridan, shiringina, soddagina gaplashuvlari doirasidan ortiqcha uzoqlashib ketmaslikka rioya qilish talab etiladi. Eng qiyini mana shuni uddalashdir. Bolalarning tabiatiga yot kitob bolalarga qo'shilib "o'ynolmaydi".

O'QISH VAQTI:
120 daqiqa

ISBN 978-9943-27-973-5

9 789943 279735